

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

6 december 2000

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2001**

BELEIDSBRIEF

Binnenlandse Aangelegenheden en Stedenbeleid

Beleidsprioriteiten 2000-2001

BELEIDSBRIEF

Vlaams Woonbeleid

Beleidsprioriteiten 2000-2001

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
uitgebracht door de heer Herman De Loor
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jan Penris.

Vaste leden :

de heer Bart De Smet, mevrouw Veerle Heeren, de heren Jan Laurys, Mark Van der Poorten ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Julien Demeulenaere, mevrouw Dominique Guns, de heer Francis Vermeiren ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Jan Penris, Christian Verougstraete ;

de heren Herman De Loor, Tuur Van Wallendael ;

de heer Dirk Holemans ;

de heer Dirk De Cock.

Plaatsvervangers :

mevrouw Sonja Becq, de heren Carl Decaluwe, John Taylor, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche ;

de heren Jozef Browaeys, Marc Cordeel, Patrick Lachaert, Stefaan Platteau ;

de heer Filip Dewinter, mevrouw Marijke Dillen, de heer Frans Wymeersch ;

de heren André Kenzeler, Marcel Logist ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

*Zie :***12-A** (1999-2000)

- Nr. 1 : Advies van de SERV over het begrotingsbeleid 2001 van de Vlaamse Gemeenschap

13 (2000-2001)

- Nr. 1-A tot C : Toelichtingen

14 (2000-2001)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen

15 (2000-2001)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata bij de bijlagen
- Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

16 (2000-2001)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

*Zie ook :***439** (2000-2001)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

441 (2000-2001)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

INHOUD

Blz.

DEEL 1 : BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN EN STEDENBELEID

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport	4
II. Bespreking Binnenlandse Aangelegenheden	7
III. Bespreking Stedelijk Beleid	19
IV. Indicatieve stemmingen	23

DEEL 2 : HUISVESTING

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport	23
II. Bespreking	30
III. Indicatieve stemmingen	45

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid besprak op 9, 16 en 22 november 2000 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2001. Het ontwerp van decreet werd besproken samen met de beleidsbrief Binnenlandse Aangelegenheden en Stedenbeleid (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 441/1*) en de beleidsbrief Vlaams Woonbeleid (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 439/1*). De bespreking had betrekking op de bevoegdheden van de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport.

DEEL 1 : BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN EN STEDENBELEID

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport

De minister laat een door de administratie Binnenlandse Aangelegenheden opgemaakte brochure 'Begroting 2001' verspreiden, waarin de programma's 53.1 Regionale en Lokale Besturen en 53.2 Stedenbeleid en Sociaal Impulsfonds uitvoerig worden toegelicht. De uiteenzetting over de begroting wordt verstrekt aan de hand van een Power-Point-presentatie.

1. Algemene situering

Met een aandeel van 63,2 miljard frank vormt de begroting Binnenlandse Aangelegenheden één van de belangrijkste pakketten in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De totale begroting van de Vlaamse Gemeenschap bedraagt 661 miljard frank. Als men ook zou rekening houden met de financieringsstromen vanuit andere departementen naar de lokale besturen, gaat het om een bedrag van meer dan 100 miljard frank dat jaarlijks vanuit de Vlaamse Gemeenschap naar de lokale besturen gaat.

Het programma 53.1 heeft als strategische doelstelling de bestuurskracht en de bestuurskwaliteit van de lokale besturen te optimaliseren, zodat die op een efficiënte en democratische wijze hun taken ten behoeve van de burger kunnen vervullen. Budgettair vertaalt deze doelstelling zich in het bijzonder door het ondersteunen van het financiële draagvlak van de gemeenten, de provincies en de

intercommunales door het gemeentefonds, het provinciefonds en het investeringsfonds.

Het programma 53.1 bevat voor het jaar 2001 18 basisallocaties voor een totaal bedrag van 55.430,6 miljoen frank.

De dotaties aan de verschillende fondsen (gemeentefonds, investeringsfonds en provinciefonds) vormen daarbij het overgrote deel van het totale budget van het programma 53.1. Zij nemen 98,8 % van het totale programma in beslag.

Bij de opmaak van de begroting 2001 heeft de Vlaamse regering beslist om 1 miljard frank van het provinciefonds over te hevelen naar de gemeenten.

Het programma 53.2 wordt voor de begroting 2001 volledig hervormd. De Vlaamse regering heeft in het regeerakkoord gekozen voor het ontwikkelen van een duurzaam stedenbeleid. Het Sociaal Impulsfonds was tot dusver het enige instrument voor het voeren van een stedenbeleid. Daarnaast zal een stadsvernieuwingsfonds worden opgericht met de middelen die vrijkomen na de privatisering van de GIMV (1 miljard frank). Het stadsvernieuwingsfonds moet steden de mogelijkheid geven om nieuwe stadsprojecten, infrastructuur, openbaar domein en huisvesting te ontwikkelen via een publiek-priyaat samenwerkingsverband. Het programma 53.2 voor 2001 bedraagt 7.738,5 miljoen frank.

Het totale bedrag voor de begroting Binnenlandse Aangelegenheden bedraagt dus 63,2 miljard frank of 9,6% van de Vlaamse begroting. Dit is aanzienlijk als men het vergelijkt met enkele andere sectoren :

- welzijn en gezondheid : 81,3 miljard frank (12,3%) ;
- openbare werken en vervoer : 58,5 miljard frank (8,9%) ;
- werkgelegenheid : 26,4 miljard frank (4%) ;
- onderwijs : 273 miljard frank (41,3%).

2. Fondsen als belangrijkste kredieten

Uit het budget blijkt een bijzonder sterke aandacht voor de gemeenten. Daarvan nemen de fondsen en in het bijzonder het gemeentefonds het overgrote deel in.

Gemeentefonds	45.763,7 miljoen
Provinciefonds	2.838,0 miljoen
Investeringsfonds	5.182,4 miljoen
Sociaal Impulsfonds	7.688,5 miljoen

De minister blijft ervan overtuigd dat de fiscaliteit de basis moet blijven van de gemeentelijke financiën. Het is goed dat de bestuurders tegenover de burgers ook fiscaal verantwoordelijk zijn voor hun bestuur en hen via eigen belastingen rechtstreeks aanspreken.

3. Toelichting bij de kredieten

Gemeentefonds

Met een bedrag van bijna 46 miljard frank vormt het gemeentefonds een wezenlijke ondersteuning voor de gemeentelijke financiën. De huidige regering heeft met ingang van het jaar 2000 de vroegere beperking van de indexering opgeheven. Het gemeentefonds groeit elk jaar volgens het indexcijfer van de consumptieprijs, verhoogd met één vierde van de nettorente (totale rente, verminderd met de inflatie). De volledige toepassing van dit mechanisme levert voor het gemeentefonds een verhoging op met 2,83% bij een inflatie van 2,26%. In absolute cijfers betekent dit een aangroei van het fonds met 1.258,4 miljoen frank.

Het gemeentefonds beoogt een fundamentele herverdeling van middelen onder de gemeenten om de ongelijkheid van kansen en bestedingsbehoeften op een objectieve wijze en in een redelijke mate te corrigeren, zodat alle besturen hun basistaken kunnen vervullen. Deze herverdelingsfunctie is maatschappelijk belangrijk. Gemeenten moeten een vermindering van middelen die zij uit het gemeentefonds ontvangen nagenoeg automatisch compenseren door een hogere fiscaliteit. Belastingen en gemeentefonds zijn bijna communicerende vaten. Het gemeentefonds draagt bijgevolg in belangrijke mate bij tot de nivellering van de fiscale aanslagvoeten tussen de gemeenten.

Heroriëntering van het beleid

De Vlaamse regering is zich bewust van de bijzonder grote uitdagingen waarvoor de gemeenten staan: de politiehervorming, de liberalisering van de elektriciteitsmarkt, de pensioenen, de hervorming van het gesco-stelsel, de fiscale hervorming, de bijzondere aandacht voor de steden, de nood-

zaak om de bestuurskracht te vergroten onder meer door het kunnen aantrekken van gekwalificeerd personeel.

Rekening houdend met deze bijzondere uitdagingen en in de overtuiging dat de kwaliteit van de overheid start bij de gemeenten als bestuur dat het dichtst bij de burger staat, heeft de Vlaamse regering bij het opmaken van haar begroting beslist om één miljard extra middelen aan de gemeenten toe te kennen. De Vlaamse regering geeft zo een duidelijk signaal dat zij kiest voor sterke gemeenten als basis van de democratie. De gemeenten zijn haar preferentiële partners in het binnenlands bestuurlijk landschap.

Niettemin staan de gemeenten allerminst voor een eenvoudige operatie. Zoals reeds afgesproken in het Vlaams regeerakkoord, zal de regering werk maken van de herziening van de verdelingscriteria van het gemeentefonds. Het extra miljard dat aan het gemeentefonds wordt toegevoegd, moet ook in die context worden gezien.

De aanpassing van de verdelingscriteria van het gemeentefonds staat niet alleen. Het regeerakkoord stelt ook de herziening van het Sociaal Impulsfonds (SIF) in het vooruitzicht. De huidige convenanten lopen tot en met het jaar 2002. De regering zal deze overeenkomsten onverkort nakomen. Een herziening van het SIF zal pas effect hebben vanaf 2003. Maar het SIF zal logischerwijze aan bod komen bij de discussie over de criteria van het gemeentefonds.

Het is bijgevolg duidelijk dat de Vlaamse regering het geheel van de fondsen die zij aan de gemeenten toekent, opnieuw wil evalueren. Ook het investeringsfonds zal daarbij betrokken worden. Tot slot moet ook rekening gehouden worden met de beslissing van de Vlaamse regering om één miljard frank extra middelen te voorzien voor het stadsvernieuingsfonds, dat kadert in het versterkte stedenbeleid. Dat extra miljard zal gefinancierd worden via de opbrengst van de privatisering van de GIMV. Ook dit gegeven speelt een rol bij de komende discussie over de financiering van de gemeenten. In het kader van het stadsvernieuingsfonds wordt er gedacht aan PPS-formules, waarbij één miljard frank vanuit Vlaanderen, één miljard frank vanuit de steden en gemeenten en twee miljard frank vanuit de private sector kunnen worden ingebracht.

De structurele verhoging met één miljard frank, gekoppeld aan de decretaal bepaalde jaarlijkse groei van het gemeentefonds en het instellen van

een stadsvernieuwingsfonds, zorgen samen voor een extra financiële impuls van zowat 15 miljard frank tijdens de rest van de legislatuur.

Investeringsfonds

In de begroting 2001 is er 5.182,4 miljoen frank voorzien voor het investeringsfonds. Dit betekent een verhoging met 123 miljoen frank. De bestedingsgraad van het investeringsfonds bedraagt 86,2%.

Het investeringsfonds bundelt een groot deel van de subsidies voor investeringen die de Vlaamse overheid ter beschikking van de provincies en gemeenten stelt. Het blijft een belangrijke financieringsbron voor de buitengewone uitgaven van de lokale besturen.

De gemeenten en provincies beslissen autonoom voor welke investeringen zij het investeringsfonds wensen aan te wenden. Deze autonomie heeft als resultaat dat de lokale besturen het investeringsfonds in de eerste plaats gebruiken voor wegen- en rioleringswerken.

Vormingsbeleid

De Vlaamse overheid wil investeren in de kwaliteit van het bestuurlijk en administratief management. In het voorjaar 2000, in de periode voorafgaand aan de verkiezingen, hebben de administratie en de VVSG op initiatief van de minister 15 reeksen van telkens drie vormingsavonden ingericht om kandidaat-mandatarissen kennis te laten maken met bepaalde aspecten van het gemeentelijk bestuur. Meer dan 2200 geïnteresseerden namen eraan deel.

Momenteel is een nieuwe reeks cursussen gestart, ditmaal gericht naar de werkelijk verkozenen. De thema's zijn de plaats van de gemeenten in het bestuurlijk landschap, de werking van de organen, het statuut en de deontologie van de mandatarissen, de financiën. Aan dit laatste thema werken de ontvangers van de gemeenten mee als lesgevers.

De minister vindt deze inspanning noodzakelijk. Vlaanderen heeft immers nood aan goed gevormde mandatarissen. Als bestuurders met kennis van zaken kunnen beslissen, is de basis gelegd voor een kwaliteitsvol bestuur in de gemeenten. Dat moet een permanente zorg zijn. Momenteel wordt een initiatief voorbereid om vorming voor mandatarissen op een permanente wijze te kunnen aanbieden.

Kwaliteit van bestuur steunt echter op een samenwerking tussen politiek en administratie. Leidinggeven is ook voor de lokale topambtenaren een permanente uitdaging, die nog onvoldoende structureel is ingebed. In de Vlaamse begroting 2001 zijn voor het eerst kredieten ingeschreven om in samenwerking met universitaire centra managementvorming te kunnen aanbieden, die rechtstreeks gericht is op de lokale besturen. Deze managementvorming zal opgebouwd worden in overleg met de lokale topambtenaren zelf.

Verhoging andere kredieten

De kredieten voor werking en communicatie worden opgetrokken tot 12 miljoen frank. Daarnaast worden de kredieten voor studies gebracht op 13,5 miljoen frank. Dit alles betekent dat er méér mogelijkheden komen voor de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur (HRBB). Via de HRBB wordt een visie ontwikkeld over de kerntaken van de verschillende bestuursniveaus en over de verhouding tussen gemeente en OCMW.

Eind 2000 loopt de studie van professor Bouckaert af inzake de diversiteit van de subsidiestromen van Vlaanderen naar de gemeenten. Het is de bedoeling om op basis van die resultaten een kaderdecreet voor te bereiden om meer uniformiteit te brengen in de subsidiestromen. Dit is een engagement dat volgt uit het pact met de gemeenten.

Daarnaast wil de minister in het voorjaar van 2001 een studie laten opstarten over het financieel beheer van de gemeenten. Het is de bedoeling een instrument te ontwikkelen waardoor het mogelijk wordt de gevolgen van beleidsmaatregelen op de lokale financiën op een wetenschappelijk verantwoorde manier te kunnen inschatten. Dit instrument zal vervolgens aan de lokale besturen worden aangeboden.

Stedenbeleid

Het stadsvernieuwingsfonds wordt specifiek ingesteld voor de realisatie van projecten in de grote steden en de regionale centrumsteden. Het gaat om ingrepen in het stadsbeeld die op vrij korte termijn een zichtbaar effect totstandbrengen op verschillende terreinen zoals huisvesting, infrastructuur, openbaar domein. Voor de realisatie kiest de Vlaamse regering voor een publiek-private samenwerking. Dit initiatief zal worden uitgewerkt in rechtstreeks overleg met de steden zelf. Het Vlaams stedenbeleid richt zich specifiek op de grote steden Antwerpen, Gent en Brussel en op de

regionale centrumsteden met meer dan 50.000 inwoners, aangevuld met Turnhout.

Naast het stadsvernieuwingsfonds wil de Vlaamse regering in haar verschillende beleidssectoren een horizontaal actieprogramma opzetten, gecoördineerd door de minister bevoegd voor het Stedenbeleid. Het gaat bijvoorbeeld om economische projecten zoals het ontwikkelen van de handelsfunctie (Mercuriusfonds), huisvesting, mobiliteit, werk winkels, toerisme, cultuur in de Vlaamse steden.

Daarnaast wil de Vlaamse regering een wetenschappelijk onderbouwde toekomstvisie ontwikkelen rond de stedelijkheid en die vorm geven in een "witboek" dat het toekomstig Vlaams stedenbeleid in kaart brengt.

Vanaf 2001 zal de minister een jaarlijkse prijs "Vitale Stad" instellen. Het project "Vitale Stad" is een reeds opgestart samenwerkings- en overlegforum met Nederland teneinde wederzijdse ervaringen uit te wisselen inzake stedenbeleid in Vlaanderen en Nederland.

Steden zullen hun kandidatuur kunnen stellen met een concreet stadsvernieuwend project dat aansluit op de principes van Vitale Stad. De indiening van de kandidaturen gebeurt gelijktijdig in Vlaanderen en in Nederland. Een "gemengde" Vlaams-Nederlandse jury met ambtenaren, wetenschappers en beleidsverantwoordelijken beoordeelt de kandidaturen.

Om het stedenbeleid te ondersteunen, wordt een communicatieplan uitgewerkt voor de volledige legislatuur. Hierin zullen onder meer volgende elementen aanwezig zijn :

- bekendmaking van het stedenbeleid van de Vlaamse regering ;
- bekendmaking van originele en nieuwe stedelijke projecten (economische dynamiek, leuke woonomgeving, originele renovatie, aangenaam en aangepast wonen voor ouderen, activiteiten voor kinderen en jeugd, ...) ;
- bekendmaking van de inspanningen van de Vlaamse overheid via het SIF, het stadsvernieuwingsfonds en het actieprogramma inclusief stedenbeleid.

Specifieke subsidiëring

Voor de bouw van openbare crematoria is 42,5 miljoen frank voorzien. De bouw en het opstarten van

een nieuw crematorium vraagt een grote investering. Een subsidie ten belope van 30 % kan dan ook een belangrijke impuls zijn en verlaagt de financiële inbreng van de deelnemende steden en gemeenten.

In 2001 worden voor het crematorium te Aalst ontwerpdocsiers voor de afwerking en de technische loten verwacht voor een bedrag van ongeveer 140 miljoen frank.

Voor de niet-monumentale kerken is 152,4 miljoen frank voorzien. Het betreft hier subsidies voor werken aan het niet-beschermd patrimonium bestemd voor de uitoefening van de erkende erediensten.

Voor de ontmoetingscentra van de verenigingen van vrijzinnigen is 18,6 miljoen frank ingeschreven in de begroting.

II. Bespreking Binnenlandse Aangelegenheden

Sensibiliseringscampagne n.a.v. de gemeenteraadsverkiezingen

De heer *Herman De Loor* is verheugd over de inspanningen die er geleverd zijn om de publieke opinie te sensibiliseren voor de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000. Enerzijds was er een campagne om het grote publiek te stimuleren zich kandidaat te stellen en anderzijds was er een campagne om dat publiek op te roepen een oordeelkundige, weloverwogen stem uit te brengen. De spreker informeert naar de resultaten van die campagnes. Hebben er zich daardoor meer mensen kandidaat gesteld ? Was de invloed te merken aan de opkomst ? Heeft de kiezer een oordeelkundiger stem uitgebracht ? De spreker heeft alvast de indruk dat er minder blanco en ongeldige stemmen werden uitgebracht dan bij andere verkiezingen.

De *minister* antwoordt dat hij niet beschikt over een wetenschappelijke evaluatie van de gevoerde campagnes. Hij heeft wel de indruk dat er minder blanco stemmen zijn uitgebracht en dat er in de nieuwe schepencolleges iets meer kwaliteit aanwezig is dan in de vorige. Het gaat hier eerder om een aanvoelen dan om vaststaande gegevens. De minister is er wel van overtuigd dat de campagnes mee hebben geholpen om het positief denken rond politiek engagement op lokaal vlak te stimuleren. De aangeboden cursussen konden ook op veel belangstelling rekenen.

De heer *Jan Penris* merkt op dat er in de beleidsbrief sprake is van een campagne in gespecialiseerde magazines om de burger aan te zetten actief deel te nemen aan het politieke leven. Welke magazines worden hiermee bedoeld? Is het niet zo dat gespecialiseerde magazines eerder een beperkt publiek bereiken?

De *minister* verklaart dat de sensibiliseringscampagnes naar aanleiding van de verkiezingen werden gevoerd via de dagbladpers en de weekbladen. Voor de Vlaamse Rand werd er wel gewerkt via gespecialiseerde magazines zoals *The Bulletin*, waarbij men zich richtte tot Europese stemgerechtigden.

Reorganisatie van het binnenlands bestuur – kerntakendebat – intercommunale samenwerking

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* merkt op dat er zich in dat kader heel wat moeilijke dossiers aandienen. Zij denkt hier bijvoorbeeld aan de verdeling van de taken tussen de gemeenten, de provincies en de Vlaamse overheid en de wijze waarop de intergemeentelijke samenwerking zal worden georganiseerd. De spreker pleit ervoor om over die dossiers één globale beslissing te nemen. Als men dossier per dossier zou beslissen, dreigt men immers in een onoverzichtelijke situatie terecht te komen.

Ook mevrouw *Dominique Guns* benadrukt dat het aangekondigde decreet op de intergemeentelijke samenwerking gekoppeld moet worden aan het debat over de kerntaken van gemeenten, provincies en Vlaamse overheid.

De heer *Dirk De Cock* vindt het heel belangrijk dat de kerntaken van de verkozen besturen worden afgebakend. Op die manier moet ook de ongerustheid die er nu op het werkveld bestaat, weggenomen kunnen worden. Wat de intergemeentelijke samenwerking betreft, dringt de spreker erop aan dat die transparanter zou worden. In de beleidsbrief wordt een afbouw van de inbreng van private partners in de intercommunales aangekondigd. Hoe ziet de minister die afbouw concreet gebeuren?

De heer *Francis Vermeiren* vraagt of de minister een timing kan geven wat het debat over de kerntaken en de intergemeentelijke samenwerking betreft.

De heer *Mark Van der Poorten* verwijst naar het aangekondigde ontwerp van decreet op de intergemeentelijke samenwerking, dat de komende maanden

in het Vlaams Parlement zal worden behandeld. Rekening houdend met de krachtlijnen daarover in de beleidsbrief belooft dit volgens de spreker een boeiende discussie te worden.

Het is voor de *minister* duidelijk dat er geen decreetale initiatieven kunnen worden genomen over de reorganisatie van het binnenlands bestuur zolang er geen visie en strategie is over het volledige veld. Men moet echter niet alles aan alles koppelen en wachten tot alles in de kleinste details is geregeld vooraleer bijvoorbeeld het debat over de intergemeentelijke samenwerking op te starten. Het doel waar men naartoe wil werken, moet echter wel duidelijk zijn.

De minister wijst erop dat naast de gemeente- en provinciewet ook de regelgeving inzake de agglomeraties en federaties van gemeenten wordt regionaliseerd. Het betreft hier een tussenniveau waaraan ook bepaalde taken kunnen worden opgedragen.

De eerste stap die de minister wil zetten is die rond intergemeentelijke samenwerking. Het voorontwerp van decreet bevindt zich momenteel bij de Raad van State. Als dat advies is verkregen, zal het ontwerp van decreet zo snel mogelijk bij het parlement worden ingediend. Men streeft ernaar de nieuwe gemeentebesturen een hele waaier aan samenwerkingsmogelijkheden aan te bieden. De kostendelende activiteiten die men zal kunnen opzetten in het kader van die samenwerking betreffen onder meer het gezamenlijk beheer van zwembaden, de programmatie van culturele centra, gemeentelijk personeel in de sectoren milieu, ruimtelijke ordening en verkeer, enzovoort. Om dit mogelijk te maken, is het niet nodig dat alle details van het kerntakendebat worden ingevuld. Op de concrete inhoud van het ontwerp van decreet wil de minister nu niet vooruitlopen. Het debat wordt best gevoerd op basis van het ontwerp van decreet zelf.

Controle op de beslissingen van gewestgrensoverschrijdende intercommunales

Mevrouw *Hilde De Lobel* verwijst naar haar vraag om uitleg over een mogelijke investering door de intercommunale SPE in het failliete dagblad *Le Matin* (*Hand. VI. Parl. 1999-2000, nr. C217-BIN19*). De minister antwoordde toen dat hij dat dossier zou bespreken met de Waalse minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Kan de minister toelichten hoe het toezicht gebeurt over intercommunales die activiteiten in meerdere gewesten ontwikkelen?

De *minister* verklaart dat deze aangelegenheid nog steeds geregeld wordt door de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales. Met betrekking tot het geciteerde dossier stelt er zich inderdaad een probleem. De minister heeft zijn Waalse collega daarover aangeschreven maar heeft geen reactie ontvangen. Hij neemt zich voor om in het nieuwe decreet op de intergemeentelijke samenwerking geen gewestgrensoverschrijdende intercommunales meer toe te laten zonder de expliciete toelating van de regering. Anders zou een dergelijke intercommunale een manier kunnen worden om het toezicht te omzeilen.

Versterking van de lokale democratie – statuut – vorming

De heer *Dirk Holemans* vindt dit aspect erg belangrijk. Hij steunt eveneens de inspanningen die er worden geleverd met het oog op de vorming van gemeentemandatarissen. Hij dringt er verder op aan dat, in afwachting van de regionalisering van gemeente- en provinciewet, er reeds denkwerk wordt verricht inzake een beter statuut voor en een betere omkadering van de lokale mandatarissen. Als men de lokale democratie wil versterken is het nodig dat de lokale mandataris een goed kader krijgt aangereikt om zijn lokaal engagement te realiseren.

Ook de heer *Mark Van der Poorten* is verheugd dat er meer kredieten worden voorzien voor vorming en opleiding van lokale mandatarissen en ambtenaren. Het managen van een gemeente is immers een zaak die met de nodige kennis dient te gebeuren. Opleidingen voor de mandatarissen zijn, zeker nu binnenkort overal nieuwe lokale besturen geïnstalleerd worden, dan ook aangewezen. Gecombineerd met de nieuwe mogelijkheid voor managementopleidingen voor de gemeentelijke topambtenaren zou dit moeten leiden tot een gevoelige kwaliteitsverhoging van het lokale bestuur.

De spreker is van oordeel dat de mandatarissen momenteel overstelpt worden met allerlei uitnodigingen voor opleidingen, cursussen, seminaries en dergelijke. Als de Vlaamse overheid dergelijke initiatieven steunt, zouden de organisatoren dit uitdrukkelijk moeten vermelden.

Ook de heer *Francis Vermeiren* vindt dat er sprake is van een wildgroei aan studiedagen en colloquia georganiseerd door openbare besturen, universiteiten en private bureaus. Vaak gaat het om dezelfde inhoud. Kan de minister een inspanning doen om, tenminste voor wat de openbare sector betreft, die

wildgroei tegen te gaan ? Daardoor zouden de middelen ook meer gebundeld kunnen worden.

De *minister* kondigt aan dat op basis van de huidige wettelijke regeling vanaf 1 januari 2001 presentiegelden zullen worden toegestaan tot 6000 frank per zitting. De gemeenteraden zullen het bedrag van de presentiegelden kunnen vaststellen. Op enkele jaren tijd evolueert men daarmee naar een verviervoudiging van de toegelaten maxima. Een verdere verhoging lijkt de minister nu niet opportuun.

Wat het vormingsaanbod betreft, stelt de minister dat meer dan 1700 verkozenen zich hebben ingeschreven voor de nieuwe cursussen. Van die 1700 zijn er 75% nieuwe verkozenen. Door dat succes moeten bijna alle cursussen worden ontdebeld. De minister is zich bewust van het overaanbod aan cursussen, maar stelt dat hij het vrije initiatief moeilijk aan banden kan leggen. Er is inderdaad een enorm aanbod dat bovendien vrij duur is en dat niet altijd aan de behoeften beantwoordt. Men kan bijvoorbeeld wel denken aan het toekennen van een officieel label voor initiatieven die met steun van de Vlaamse overheid worden opgezet.

Mevrouw *Hilde De Lobel* suggereert dat de vanuit de VVSG georganiseerde vormingscursussen voor gemeentemandatarissen ook eens in de steden zouden worden gehouden.

Gemeentelijke fondsen – Vlaams provinciefonds

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* vraagt welke richting men wil uitgaan met de herziening van de verdelingscriteria van de gemeentelijke fondsen. De spreker suggereert dat men een inventaris zou maken van de middelen die er vanuit diverse hoeken naar de gemeenten gaan. Zou men die financieringsstromen niet beter in hun geheel bekijken en vervolgens overgaan tot het opstellen van criteria ?

Ook de heer *Francis Vermeiren* informeert naar de visie van de minister over de herziening van de verdelingscriteria. Hij suggereert dat de verschillende geldstromen naar de gemeenten zouden worden gegroepeerd. Vervolgens kan men dan de gemeenten op basis van objectieve criteria een dotatie toekennen. Een dergelijke werkwijze zou voor de lokale besturen veel gemakkelijker zijn.

De *minister* kan de suggestie van de heer Vermeiren over het groeperen van de geldstromen naar de gemeenten bijtreden. Er is hier meer transparantie en eenvormigheid nodig. Dat maakt het debat over

de verdelingscriteria van het gemeentefonds des te belangrijker.

De heer *Herman De Loor* vraagt eveneens naar de intenties van de minister inzake de herziening van de verdelingscriteria. Is het de bedoeling om het advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur daarover in te winnen? De heer De Loor verwijst verder naar het voorstel van de regering om het Vlaams provinciefonds met 1 miljard frank te verminderen. Hieraan is een verhoging met 1 miljard frank van het gemeentefonds gekoppeld. De provincies zijn hierover bijzonder ongelukkig, niet in het minst omdat zij daarover op geen enkele wijze geconsulteerd werden. De gemeenten zijn uiteraard tevreden met de verhoging van het gemeentefonds, maar velen betreuren toch dat dit ten nadele van het provinciefonds gebeurt.

De heer *Mark Van der Poorten* stelt vast dat het gemeentefonds zijn normale stijging kent. Dat is volgens hem ook nodig gelet op de vele uitdagingen die op de gemeenten afkomen. Eveneens positief is dat er een aanvullende tegemoetkoming voor de gemeenten voorzien wordt van 1 miljard frank. Volgens welke criteria zullen deze bijkomende middelen worden verdeeld? Bij de voorstelling van de septemberverklaring werd er gesproken over een verhoging van het gemeentefonds met 1 miljard frank en dat na een eventuele wijziging van de criteria. Nu gaat het blijkbaar om een andere beleidspiste. Het extra miljard staat blijkbaar los van het gemeentefonds. Wat zijn daar de redenen voor? Heeft de minister voor de aanvullende tegemoetkoming voor de gemeenten geen geld los gekregen binnen de regering en is hij daarom binnen zijn eigen begroting – met name bij het provinciefonds – op zoek moeten gaan naar extra middelen?

De heer Van der Poorten vraagt verduidelijking over de herziening van de verdelingscriteria van de fondsen. Zijn er verdelingscriteria die niet langer in dezelfde mate moeten doorwegen, of zelfs helemaal dienen te verdwijnen? Beseft de minister dat hij hier raakt aan preciaire evenwichten en dat dit een zeer moeilijke oefening zal zijn?

De spreker keurt de vermindering van het provinciefonds met 1 miljard frank volledig af. Weliswaar zullen de gemeenten het extra miljard goed kunnen gebruiken, maar het is verkeerd om de middelen daarvoor bij de provincies weg te halen. De regering moet in dat verband andere wegen bewandelen. Zij moet ook rekening houden met de uitdagingen waar de provincies voor staan. Bovendien

moet men vermijden om twee bestuursniveaus tegen elkaar uit te spelen.

De redenen die aangehaald worden om het provinciefonds te verminderen, zijn volgens de heer Van der Poorten niet correct. De regering verwees onder meer naar de omvangrijke reserves van de provincies, maar de hoorzitting die deze commissie een paar weken geleden hield met de VVP heeft dat verhaal over de reserves sterk genuanceerd. Maar ook principieel kan het volgens de spreker niet dat men stelt dat een bepaald bestuursniveau over voldoende reserves beschikt en dus wel met minder middelen verder zal kunnen. Men kan bijvoorbeeld ook gemeenten vinden die er financieel gunstig voor staan. Kan men dan stellen dat die geen behoefte meer hebben aan hun aandeel uit het gemeentefonds?

De heer *Francis Vermeiren* gaat niet akkoord met de stelling van de vorige spreker dat het ene bestuursniveau tegen het andere wordt uitgespeeld. Het gemeentefonds groeit weliswaar aan met 1 miljard frank, maar die aangroei is toch relatief gering gelet op de opdrachten waar de steden en gemeenten voor staan. De kredieten zijn per definitie beperkt en het moet mogelijk zijn om binnen de eigen begroting tot een herschikking over te gaan. De regeringsbeslissing om het provinciefonds af te romen was onder meer gebaseerd op de veronderstelde aanwezigheid van omvangrijke reserves bij de provincies. Tijdens de recente gedachtewisseling met de VVP zijn de provinciale vertegenwoordigers er niet in geslaagd om dat afdoende te weerleggen. Er werd de commissieleden een gedetailleerde nota over de reserves beloofd, maar ook daarin kon geen klaarheid worden geboden.

De spreker wil zeker geen strijd zien ontstaan tussen de gemeenten en de provincies. Evenmin wenst hij de indruk te wekken dat de commissieleden geen oog zouden hebben voor de noden van de provincies. Alleszins mag de discussie niet gevoerd worden zoals dat tijdens de recente gedachtewisseling met de VVP gebeurde, toen de minister eigenlijk persoonlijk werd aangevallen. De heer Vermeiren wil het dossier van het provinciefonds opnieuw in overweging nemen als er vanuit de provincies duidelijke gegevens worden geleverd, zodat de commissie met kennis van zaken een beslissing kan nemen.

De heer *Jan Penris* verklaart dat zijn fractie geen voorstander is van het provinciale bestuursniveau. Hij heeft er dan ook geen probleem mee dat het provinciefonds lichtjes afgeroomd wordt. Problematisch is wel dat de provincies het verlies aan in-

komens via een belastingverhoging willen afwentelen op de burger. De provincies moeten dringend de tering naar de nering zetten. Dat houdt ook in dat de provincies afstand zouden doen van bepaalde bevoegdheidspakketten naar het Vlaamse of het lokale niveau. Waarom moeten de provincies bijvoorbeeld onderwijs organiseren? Is de minister bereid een dergelijke afstoting van bevoegdheden te steunen?

De *minister* wenst zich over de herzieningscriteria van het gemeentefonds voorzichtig uit te laten. Hij stelt dat het regeerakkoord ter zake een dubbel signaal geeft. Enerzijds moet een antwoord gegeven worden op de problemen van de centrumsteden en de grote steden. Anderzijds is de bestuurskracht van de landelijke gemeenten een bijzonder aandachtspunt. In de stad Antwerpen bijvoorbeeld ziet de financiële situatie er niet al te rooskleurig uit. En in een aantal landelijke regio's is de belastingdruk per inwoner enorm hoog (Meetjesland, Westhoek). Het zal dus een zeer moeilijk debat worden dat alleszins in 2001 moet gevoerd worden.

De minister verklaart dat in deze begroting het gemeentefonds met één miljard frank wordt verhoogd. Dat bedrag zal pas effectief aan het gemeentefonds worden toegevoegd op het ogenblik dat de beslissing is gevallen over de verdelingscriteria van het gemeentefonds. Op die manier wil men beletten dat van dat extra miljard bijna 60% naar de grote steden gaat. Enerzijds is in het regeerakkoord bepaald dat er moet worden gewerkt aan de bestuurskracht van de landelijke gemeenten. In die gemeenten is de fiscaliteit het hoogst. Anderzijds is er de vraag naar een financiële versterking van de centrumsteden. Er zal hier dus een evenwicht moeten worden gezocht.

Het is de bedoeling om de discussie over de verdelingscriteria van het gemeentefonds snel aan te vatten. Op 14 december 2000 zal een werkgroep daarvoor voor het eerst van gedachten wisselen. Bij die discussie zal ook de problematiek van het investeringsfonds en het Sociaal Impulsfonds worden betrokken. Het decreet van 7 november 1990 tot vaststelling van de regelen inzake de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds zal alleszins worden herzien. De minister hoopt daaromtrent nog voor het zomerreces 2001 een voorontwerp van decreet aan de Vlaamse regering te kunnen voorleggen. In het najaar van 2001 zou dan de bespreking in het parlement kunnen volgen.

Een van de fundamentele vragen die zich stelt, is of men de gemeentelijke fiscaliteit nog verder uit elkaar kan laten groeien. In sommige gemeenten

wordt er 0% opcentiemen geheven op de personenbelasting en in andere 9%. In bepaalde gemeenten is er sprake van 400 opcentiemen op de onroerende voorheffing en in andere 1600 à 1700 opcentiemen. Men zal dit debat op een afstandelijke en onafhankelijke manier moeten kunnen voeren. De minister verwacht die afstandelijkheid en onafhankelijkheid ook van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur. Die Raad mag niet dezelfde evolutie doormaken als de Havencommissie. Die laatste had aanvankelijk een belangrijke inbreng in het Vlaamse havenbeleid, maar nadien poogde men iedere vraag naar meer middelen af te wentelen op de Vlaamse begroting.

Bij de discussie over de verdelingscriteria van het gemeentefonds zal ook de toekomstige bestemming van de middelen uit het Sociaal Impulsfonds (SIF) worden betrokken. Inzake het SIF wil de minister zo snel mogelijk een beslissing afdwingen zodat de lokale besturen weten waar zij vanaf 2003 aan toe zijn. De steden en gemeenten kunnen dan tijdig de nodige maatregelen nemen om bepaalde programma's die met SIF-gelden worden gefinancierd af te bouwen en andere projecten in het kader van een strategische visie verder uit te bouwen.

De minister stelt dat hij, gelet op de beperkte algemene middelen, met betrekking tot het gemeentefonds en provinciefonds een heroriëntering binnen de eigen begroting Binnenlandse Aangelegenheden heeft voorgesteld. Dat is door de voltallige Vlaamse regering aanvaard. In plaats van systematisch de uitgaven te verhogen, had iedere minister de opdracht om binnen het eigen departement een heroriëntering van 25% te voorzien. In die optiek heeft de minister voorgesteld om 1 miljard frank over te hevelen van het provinciefonds naar het gemeentefonds. Dat voorstel is onder meer gebaseerd op de vaststelling dat de provincies veel minder nood hebben aan Vlaamse financiële ondersteuning dan dat voor de steden en gemeenten het geval is. De provincies beschikken ook over een ruimere bestuurskracht en financiële mogelijkheden.

De minister meldt dat de toestand van de gewone dienst van de provinciale begroting op basis van de rekeningen 1999 in 3 provincies gunstig is geëvolueerd. In de provincie Antwerpen vertoont de rekening 1999 een saldo dat bijna 200 miljoen frank groter is dan in 1998. In Limburg en Vlaams-Brabant is er een stijging met 500 miljoen frank. In Oost-Vlaanderen is er een daling met 1,7 miljard frank en in West-Vlaanderen met 755 miljoen frank. Samengevat is er in iedere provincie een re-

serve. Het gaat hierbij om het algemeen resultaat van de gewone dienst plus het saldo van het gewone reservefonds, met bedragen variërend van 1 tot 1,9 miljard frank. In totaal zijn er in de Vlaamse provincies 7,5 miljard frank aan reserves aanwezig.

Het aandeel van het provinciefonds in de totaliteit van de provinciale ontvangsten bedraagt minder dan 15%. De geraamde provinciale belastingopbrengsten per inwoner variëren tussen 2.222 en 2.748 frank. De provincies hebben dus wat de uitgaven betreft de mogelijkheid om de tering naar de nering te zetten. De bestendige deputaties werden op de hoogte gebracht van de te verwachten wijzigingen aan het provinciefonds.

De minister merkt op dat de regering heel duidelijk gekozen heeft voor een partnerschap waarin vooral de gemeenten centraal staan. Dat bestuursniveau staat het dichtst bij de burger. Vlaanderen heeft nood aan sterke gemeenten die dicht bij de mensen staan en een eerstelijnsopvang kunnen doen. Daarom wordt de nadruk gelegd op het versterken van het lokale niveau en zullen daar ook de middelen op worden geconcentreerd. De verhoging van het gemeentefonds met 1 miljard frank is daartoe een eerste stap. De provincies hebben ook hun plaats in het binnenlands bestuur. Hun rol ligt in de uitoefening van taken van bovenlokaal belang. Daarnaast zijn zij goed geplaatst om de kleinere gemeenten te ondersteunen. De minister wil met de provincies tot duidelijke afspraken komen in verband met hun takenpakket. Sommige bevoegdheden die de provincies momenteel uitvoeren, kunnen zeker in vraag worden gesteld. Andere taken van intermediaire aard, bijvoorbeeld taken die nu door intercommunales worden uitgevoerd, zouden aan de provincies kunnen worden toegewezen, zodat die taken op een meer transparante en democratische wijze zouden kunnen worden uitgeoefend.

De minister wil op de discussie over de provinciale taken niet vooruitlopen. Hij zal daarover gesprekken hebben met provinciale afgevaardigden. Een eerste afspraak met een aantal gedeputeerden heeft plaats op 15 januari 2001. Hij hoopt dat die gesprekken in een serene sfeer kunnen verlopen en niet zullen getuigen van de agressiviteit waarmee de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) de minister persoonlijk aangevallen heeft. De VVP zal zich moeten bezinnen over de wijze waarop zij met Vlaanderen het gesprek aangaat, zoniet zal het kerntakendebat plaatsvinden zonder hun inbreng.

De heren *Herman De Loor* en *Francis Vermeiren* vragen om het meningsverschil met de VVP niet

ten top te drijven. Zij hopen dat de komende gesprekken over de kerntaken in een positieve sfeer kunnen verlopen.

Vorming van provinciale mandatarissen

De heer *Herman De Loor* verheugt zich over de inspanning die er wordt gedaan inzake de vorming van gemeentemandatarissen. Waarom wordt er voor de provinciale mandatarissen geen gelijkaardige inspanning geleverd? Iedereen heeft immers belang bij goed opgeleide mandatarissen, zowel gemeentelijke als provinciale.

Ook de heer *Mark Van der Poorten* vraagt waarom er geen middelen worden uitgetrokken om ook voor de provinciale mandatarissen specifieke opleidingen te voorzien.

De *minister* verwijst naar het succes van de vorming voor de gemeentelijke mandatarissen, hetgeen bewijst dat die aan een enorme behoefte voldoen. De provincies beschikken zelf over de nodige omkadering, infrastructuur en budgetten. Per provincie gaat het bovendien slechts over een 90-tal mandatarissen. De minister ziet niet in waarom Vlaanderen moet instaan voor de vorming van provinciale mandatarissen op een ogenblik dat de provincies zelf een volledig instrumentarium aan logistiek en mankracht ter beschikking hebben.

Studie over het financieel beheer in de gemeenten

De heer *Mark Van der Poorten* verwijst naar het voornemen om een studie te starten met als bedoeling een financieel model te ontwikkelen ten behoeve van de gemeenten en de Vlaamse regering. Aan de hand van dat model zou men dan de gevolgen van beleidsmaatregelen voor de lokale financiën kunnen inschatten. Begeeft men zich hiermee niet op het terrein van de HRBB? Is het de bedoeling om met deze studie de werking van de HRBB te versterken?

Personeel – CAO

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* informeert naar de stand van zaken inzake de aanpassing van het statuut van gemeentelijke en provinciale ambtenaren. Mag er een nieuwe CAO worden verwacht en in welke mate kunnen er in dat kader nog suggesties worden gedaan? Hoe ziet de minister het personeelsbeleid bij de lokale en regionale besturen evolueren? Een leemte in het huidige statuut is volgens de spreker het aspect flexibiliteit. Er

wordt te veel gewerkt via een piramidale opbouw. Het statuut vormt nu een te star geheel dat niet echt een soepel en efficiënt personeelsbeleid mogelijk maakt. Het is bijvoorbeeld niet toegelaten om het personeel ook financieel te waarderen in functie van het werk dat men doet.

De heer *Francis Vermeiren* vraagt zich af hoe men het probleem moet aanpakken dat gemeentebesturen moeilijk nog voldoende bekwaam en gekwalificeerd personeel vinden. Op vacatures komt er nauwelijks nog respons. Kunnen de gemeenten zich binnen bepaalde voorwaarden behelpen met tijdelijk personeel? Hoe staat de minister tegenover het inschakelen van private bureaus om medewerkers van een bepaald niveau aan te trekken?

De *minister* verklaart dat de CAO-onderhandelingen nog bezig zijn. Hij hoopt tegen het einde van het jaar meer klaarheid te kunnen brengen. De minister wil streven naar legislatuurgebonden CAO's. Het inbouwen van meer flexibiliteit is absoluut nodig.

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* stelt dat het nu niet mogelijk is om bepaalde bekwame en goedwerkende ambtenaren extra te belonen. Daaraan zou moeten verholpen worden.

De *minister* verwijst in dat kader naar de zogenaamde krachtlijnen-Kelchtermans uit 1993. Daarin werd een substantiële verhoging van de weddes van het gemeentelijk personeel afgesproken op voorwaarde dat er geen andere geldelijke voordelen zouden worden toegekend. Daarom kon bijvoorbeeld een hospitalisatieverzekering voor het Antwerpse stadspersoneel of de kabinetsvergoeding in de stad Gent niet worden goedgekeurd. De toezichthoudende overheid zit hier een beetje gevangen tussen enerzijds het principe van de gemeentelijke autonomie en anderzijds het uitoefenen van controle om willekeurige toestanden te vermijden.

De minister hoopt naar aanleiding van de lopende onderhandelingen de gemeentebesturen iets meer ruimte te kunnen geven om een aan de noden aangepast beleid te kunnen voeren. De inzet is hier hoe men een differentiatie inzake verloning kan toelaten zonder dat de basiszekerheden van het statuut worden aangetast. Het debat rond flexibiliteit zal in grote mate gekoppeld worden aan het debat over de vastheid van betrekking in de openbare dienst. In de Vlaamse administratie evolueert men meer en meer naar een mandatensysteem met functies die beperkt zijn in de tijd en met een presatie- en teamverloning. Dat zou men ook kunnen

invoeren op gemeentelijk niveau, weliswaar met waarborgen dat bij het aantreden van een nieuw schepencollege niet massaal mensen geliquideerd worden.

Op termijn wil de minister streven naar één basisstatuut voor alle ambtenaren. Daarbij zou een carrière bijvoorbeeld kunnen starten op gemeentelijk niveau en zou men verder kunnen doorgroeien in een intercommunale of in de administratie van de Vlaamse Gemeenschap. De minister stelt dat men momenteel het statuut van de Vlaamse ambtenaren sterk aan het vereenvoudigen is. Men beschikt intussen over één statuut voor het personeel van de 18 VOI's. Naast het zogenaamde Stambesluit zullen er specifieke regels per instelling kunnen worden ingebouwd. Door een betere afstemming van de verschillende CAO's zou men dan kunnen komen tot één basisstatuut voor het Vlaams overheidspersoneel.

De minister is er zich van bewust dat het gezien de lage werkloosheid (6%) momenteel erg moeilijk is om nog geschikte ambtenaren te vinden. In Nederland bevindt men zich met een werkloosheidsgraad van 2,5% praktisch op het punt van volledige tewerkstelling. Men zal daar door opleiding en motivering een aantal moeilijker bereikbare groepen moeten aanspreken. Ook wil men in Nederland een aantal op vervroegd pensioen gestelde werknemers opnieuw activeren. De minister is van oordeel dat men gerichter zal moeten gaan werven. Hiervoor kan een beroep worden gedaan op Jobpunt Vlaanderen. De eerste ervaringen op dat vlak zijn alvast bemoedigend. Het nadeel van een professioneel gerichte wervingscampagne is wel de hogere kostprijs.

De heer *Francis Vermeiren* merkt op dat Jobpunt Vlaanderen vooral nuttig is voor het werven van hooggekwalificeerd personeel. Het gaat dan meestal om kaderpersoneel met een hoge wedde. In de gemeenten bestaan die mogelijkheden doorgaans niet. Daar stelt zich het probleem dat goede ambtenaren die men alle kansen geeft om zich te ontplooiën, worden weggevoerd met betere loonsvoorwaarden. Op die manier komt men terecht in een vicieuze cirkel. Die zou doorbroken moeten worden.

Volgens de *minister* bevindt men zich inzake gemeentelijk personeel in een overgangsfase. De gemeenten hebben in het verleden, toen de werkloosheid nog hoog was, veel inspanningen gedaan inzake tewerkstellingsbeleid. De kwaliteit van de instroom was toen niet de absolute prioriteit. Momenteel zit men in de fase van de omschakeling

van kwantiteit naar kwaliteit. Allicht zal men daarom iets beter moeten gaan verlonen. Maar de verloning is niet allesbepalend voor het feit dat mensen zich kandidaat willen stellen bij een werkgever. Ook andere elementen zijn van belang, zoals de sfeer op het werk, de kwaliteit van het leidinggeven, de teamvorming. De gemeentebesturen zullen dus ook meer aandacht moeten besteden aan human resources, people management en de kwaliteit van de werkomgeving. Dat zal nodig zijn om de bekwame ambtenaren te kunnen behouden.

De heer *Francis Vermeiren* vraagt hoe de minister staat tegenover het invullen van vacatures door tijdelijke contracten.

De *minister* zou zich hier niet tegen verzetten indien het om tijdelijke behoeften of projecten met een duidelijk afgebakende opdracht gaat. Hij sluit verder niet uit dat op termijn een kortstondige tewerkstelling wordt toegelaten in een min of meer regulier verband.

De heer *Mark Van der Poorten* stelt tevreden vast dat de betrokkenheid van de lokale besturen bij de CAO-onderhandelingen werd vergroot. Hij stelt als principe dat werkgevers – in dit geval de gemeentebesturen – mee aan tafel moeten zitten wanneer er onderhandeld wordt over de CAO van het eigen personeel. Kan de minister meer uitleg geven over de lopende onderhandelingen ? De vakbonden eisen een gelijkaardige loonsverhoging als bij de politie. Is men op dat standpunt blijven staan ?

Om strategische redenen wil de *minister* liefst geen publieke verklaringen afleggen over de lopende onderhandelingen. Hij hoopt dat de vertegenwoordigers van steden en gemeenten mee een oplossing kunnen helpen forceren, onder meer inzake de vraag van de vertegenwoordigers van het personeel naar een loonsverhoging.

Dexia

De heer *Leo Peeters* verwijst naar de Dexia-operatie van vorig jaar, toen de gemeenten de mogelijkheid kregen een gedeelte van hun aandelen te koop aan te bieden. Het was daarbij de bedoeling om te werken in het kader van een meerjarenplanning, zodat deze operatie zou kunnen voortgezet worden. Nu de gemeentebesturen hun begroting 2001 moeten opmaken, is het van belang dat er daarover duidelijkheid wordt gecreëerd. Nogal wat gemeenten zijn vragende partij om in te spelen op de mogelijkheid om een pakket van aandelen aan te bieden op de markt vanaf 1 januari 2001. Welk standpunt neemt de minister hierover in ? Wat zal

het standpunt zijn vanuit het toezicht ten aanzien van die gemeenten die tot verkoop wensen over te gaan ? Op welke manier moet dat desgevallend worden verwerkt in de gemeentelijke begroting ?

De *minister* verklaart dat een verkoop van Dexia-aandelen kan worden toegelaten en dat hiermee kan worden rekening gehouden bij het opstellen van de begroting 2001. Hij vraagt wel de nodige voorzichtigheid bij het inschrijven van de raming van de opbrengst in de begroting. Als men al een koper heeft is er geen probleem. Is dat niet het geval en wenst men toch tot verkoop over te gaan, kan maximum een vierde van de geraamde opbrengst in de begroting worden ingeschreven. De waarde van het aandeel mag worden begroot op 80% van de beurskoers op het ogenblik van het inschrijven.

Op vraag van de minister verstrekt de heer *Guido Decoster*, directeur-generaal van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, bijkomende technische toelichting. Volgens het statuut van de Gemeentelijke Holding kan men zijn aandelen verkopen bij andere aandeelhouders. Wanneer men die gevonden heeft, moet de verkoop wel voorgelegd worden aan de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding. Een tweede mogelijkheid is te werken met een certificering. In ruil voor Dexia-aandelen geeft men certificaten uit die dan op de markt kunnen worden aangeboden. De Gemeentelijke Holding zou daarvoor een interne markt organiseren. Als die interne markt niet lukt, kan er een verkoop op de beurs gebeuren. Men wil er wel over waken dat het aandeel zijn waarde behoudt. Vandaar werden een aantal voorwaarden opgesteld. Men mag jaarlijks maximum een vierde van de aandelen aanbieden ; er moet een bepaalde minimumkoers gegarandeerd zijn ; op één beursdag mag slechts een bepaald aantal aandelen verhandeld worden. Het standpunt van de toezichthoudende overheid is dus dat men een verkoop van aandelen kan begroten, maar wel met de nodige voorzichtigheid als men nog over geen koper beschikt.

De heer *Francis Vermeiren* merkt op dat het bestuur dat wenst te kopen of te verkopen niet noodzakelijk een koper moet vinden bij andere besturen. Er wordt gewerkt volgens het principe van de certificering, waarbij 20% van de aandelen door certificering wordt vervangen. Indien men geen interne koper heeft, zal de mogelijkheid geboden worden om naar de beurs te gaan. Het verkopend bestuur zal de vork kunnen bepalen. Stel dat het aandeel vandaag 178 Euro waard is, dan kan het verkopend bestuur de vork bepalen op bijvoor-

beeld 175-180 Euro. Om met een verkoop rekening te houden in de begroting moet er een principiële beslissing zijn. De omstandigheden op de markt om te kopen of te verkopen zijn volgens de spreker momenteel goed. Er zullen zich dan ook geen problemen stellen voor gemeentebesturen die initiatieven willen nemen.

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* informeert naar de wijze van boeking van de opbrengsten van de verkoop van Dexia-aandelen in de gemeentelijke begroting. Mag de meerwaarde die wordt gerealiseerd geboekt worden in de gewone dienst ?

De *minister* verklaart dit te zullen onderzoeken en tijdig de nodige onderrichtingen aan de gemeentebesturen te bezorgen.

Evolutie van de lokale financiën

De heer *Mark Van der Poorten* verwijst naar de interpellatie van de heer Johan De Roo over het financieel klimaat voor de gemeenten (*Hand. VI. Parl. 2000-2001, C30-BIN3*). De financiële situatie van de gemeenten zal de komende jaren sterk onder druk komen te staan. Een combinatie van minder inkomsten en hogere uitgaven zullen heel wat gemeenten in een moeilijke situatie brengen. Het is aan de minister om de gemeenten hierbij zoveel mogelijk bij te staan. Of moeten de gemeenten via eigen fiscale maatregelen zorgen dat de gemeentelijke begroting in evenwicht blijft ? Dat zou alleszins in tegenstrijd zijn met het pleidooi dat deze regering houdt voor belastingverlaging.

De heer *Francis Vermeiren* beaamt dat de lokale besturen voor belangrijke financiële uitdagingen staan. Men mag de problemen echter niet overdrijven en men mag ze alleszins niet als alibi gebruiken om de belastingen te verhogen. Geconfronteerd met de financiële uitdagingen moeten de gemeentebestuurders voldoende inventiviteit aan de dag leggen om naar andere middelen te zoeken.

De heer *Mark Van der Poorten* ontkent dat hij een alibi zoekt voor gemeentelijke belastingverhoging. Men kan echter de uitdagingen die op de gemeenten afkomen niet negeren. Bovendien pleit deze regering voortdurend voor belastingverlagingen. De spreker meent dat de gemeenten de tering naar de nering zullen moeten zetten, maar dat zij ook steun zullen moeten krijgen van de hogere overheden in-gevolge de extra kosten die beslissingen van de regeringen voor de lokale besturen met zich mee zullen brengen.

De heer *Dirk De Cock* steunt de stelling van de heer Vermeiren dat de (lokale en provinciale) besturen voldoende creatief moeten zijn en eventueel moeten zoeken naar herschikkingen binnen de begroting in plaats van hun toevlucht te zoeken tot belastingverhogingen.

De *minister* betreurt dat de genomen beslissingen inzake gemeente- en provinciefonds en het debat over de verdelingscriteria van het gemeentefonds door sommigen wordt geïnterpreteerd als een pleidooi van de minister voor belastingverhoging. Het behoort precies tot de gemeentelijke autonomie om te beslissen op welke wijze men de tering naar de nering zal zetten. Gemeenten en provincies moeten hierin hun eigen verantwoordelijkheid opnemen.

Gevolgen van de politiehervorming

De heer *Leo Peeters* heeft een aantal vragen bij de gevolgen voor de gemeenten van de nakende politiehervorming. Het gaat hier weliswaar om een federaal dossier, maar de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden kan toch een rol spelen vanuit zijn toezichthoudende functie. Volgens de spreker is men bij de rijkswacht goed georganiseerd om het dossier eenduidig te benaderen. Dat is veel minder het geval vanuit de lokale besturen. Een groot probleem hierbij is dat de burgemeesters over zeer weinig informatie beschikken. Kan de minister een stand van zaken meedelen ? In hoeverre is hij betrokken bij de besprekingen over de politiehervorming ? Als die betrokkenheid beperkt is, moet er vanuit de Vlaamse regering een signaal gegeven worden over de concrete problemen die zich bij de lokale overheden stellen.

De heer *Dirk De Cock* sluit zich hierbij aan. De gemeenten weten intussen ongeveer hoe de organen van de IPZ's er moeten uitzien, maar stellen zich veel vragen over de inhoudelijke werking ervan.

De heer *Herman De Loor* verwijst naar de ongerustheid in de gemeenten over de financiële weerslag van de politiehervorming. De federale minister van Binnenlandse Zaken stelt de situatie eerder rooskleurig voor, maar dit optimisme wordt door de gemeenten niet gedeeld.

De *minister* beaamt dat er momenteel nog onduidelijkheid bestaat over de precieze gevolgen van de politiehervorming. In een omzendbrief van 18 oktober 2000 heeft de federale minister van Binnenlandse Zaken wel een aantal richtlijnen gegeven. Daaruit blijkt dat de verplichtingen die op korte termijn worden opgelegd alleen voor de pi-

lootzones gelden. Er zijn 22 pilootzones afgebakend (2 per provincie). Er is sprake van het opstellen van een afzonderlijke politiebegroting die in 2001 nog moet worden beschouwd als een opgesplitst deel van de gemeentebegroting en die door de gemeenteraad samen met de gemeentebegroting moet worden goedgekeurd. De omzendbrief regelt vooral technische aspecten in verband met deze politiebegroting (te voorziene ontvangsten en uitgaven, boekingen om een eventueel tekort op te vangen, afspraken om in een meergemeentenzone gemeenschappelijke projecten te realiseren en te financieren, enzovoort). De gemeenten van de pilootzones voeren bijgevolg een aparte budgettaire en algemene boekhouding voor de politie met inachtneming van volgende bepalingen : een verzoek om eind volgend jaar een beginbalans per 1 januari 2001 op te stellen ; een geconsolideerde balans per 1 januari 2002 voor de meergemeentenzones ; voor 2001 wordt enkel rekening gehouden met de politie op gemeentelijk niveau en niet met de over te hevelen rijkswachters. De omzendbrief maant de niet-pilootgemeenten aan om de onderrichtingen voor de pilootzones ook te volgen. Indien dit niet mogelijk is, worden ze toch verzocht alle toewijsbare uitgaven en ontvangsten in de gemeentebegroting te centraliseren onder de functie 3.30 en om de nodige voorbereidingen te treffen om per 1 januari 2002 een beginbalans te kunnen opmaken voor de lokale politie.

Op 20 november 2000 is er een technische vergadering gepland voor een bespreking van de in functie van de politiezones herwerkte versie van het KB houdende het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit. Op 27 november 2000 is er een nieuwe bijeenkomst voorzien met als thema's onder andere de federale dotatie en de werking van de politiezones op financieel vlak. De bedoeling zou zijn om een algemeen reglement op de politiecomptabiliteit op te maken.

De minister verwijst naar de informatieronde die minister Duquesne momenteel houdt in de gemeenten in verband met de politiehervorming. Daaruit kan worden opgemaakt dat de politiehervorming neutraal zal zijn voor de gemeenten. Er zou 650.000 frank per kop worden betaald door de federale overheid. De nieuwe uniformen vallen ook ten laste van de federale overheid. Er zouden minimumnormen zijn uitgewerkt voor de takenpakketten per politiezone en per gemeente. In afwachting van definitieve beslissingen zijn er vanuit het toezicht geen nieuwe formaties meer goedgekeurd. Het heeft immers geen zin om nu nog nieuwe personeelsformaties goed te keuren in afwachting van de te verwachten KB's. De korpschefs

zouden worden aangeduid tegen medio 2001 en de selectieprocedure is intussen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur (HRBB)

De heer *Dirk Holemans* stelt met genoeg vast dat de HRBB versterking zal krijgen. Het is belangrijk dat het denkwerk van de Raad naar de commissie wordt gecommuniceerd. Kan de commissie op de hoogte worden gebracht van de adviezen die de regering vraagt en kan de commissie vervolgens in het bezit worden gesteld van het uitgebrachte advies ?

De heer *Jan Penris*, commissievoorzitter, merkt op dat de leden via het commissiesecretariaat steeds op de hoogte worden gehouden van de adviezen die de HRBB uitbrengt. Zopas werd bijvoorbeeld nog het advies over het voorontwerp van decreet betreffende de intergemeentelijke samenwerking overgemaakt.

De heer *Mark Van der Poorten* vindt de verhoging van de kredieten bestemd voor studiekosten positief, vooral omdat hiermee ook de werking van de HRBB kan uitgebouwd worden. De HRBB kan op korte termijn een belangrijke speler worden op het terrein van het binnenlands bestuur. De adviezen van de HRBB betekenen immers een belangrijke ondersteuning voor de leden van deze commissie.

De *minister* verklaart dat de HRBB op versterking wacht om een aantal adviezen af te leveren. Het gaat hierbij om adviezen over het kerntakendebat, de verhouding gemeente-OCMW, het streekmanagement en het ontwerp van decreet betreffende de intergemeentelijke samenwerking. De uitgebrachte adviezen zullen alleszins aan de commissieleden worden bezorgd.

Uitbouw van een geïntegreerd loket voor de burger

De heer *Mark Van der Poorten* looft de inspanningen die geleverd worden voor de verdere uitbouw van een geïntegreerd loket op lokaal niveau. De lokale besturen zullen daarbij evenwel moeten ondersteund worden. Tevens moet duidelijk zijn wat er van een dergelijk loket kan verwacht worden. Is het de bedoeling om op alle mogelijke vragen een antwoord te geven, ook als die vragen betrekking hebben op aangelegenheden die ressorteren onder andere bestuursniveaus ? Of is het eerder de bedoeling om de burger wegwijst te maken en zich te beperken tot een doorverwijfsfunctie ? Men mag alleszins geen verwachtingen creëren waarvan ach-

teraf blijkt dat ze niet naar behoren kunnen ingevuld worden.

De spreker stelt vast dat men de uitbouw van een geïntegreerd loket wil koppelen aan de uitbouw van het zogenaamde sociaal huis. Wat houdt dat idee van een sociaal huis nu eigenlijk in ? Er worden daarover immers verklaringen afgelegd, maar die blijven zeer algemeen en soms zelfs tegenstrijdig. Blijkbaar is er niemand – ook niet de minister van Welzijn – die duidelijk kan zeggen wat het angekondigde sociaal huis precies inhoudt. Er zullen subsidies uitgetrokken worden voor gemeenten die hierin een voortrekkersrol willen spelen. Wat moeten gemeenten doen om daarvoor in aanmerking te komen ? Worden er dan concrete richtlijnen gegeven over de uitbouw van de sociale huizen of doet elke gemeente daarbij zowat haar eigen zin ?

De heer *Francis Vermeiren* ontkent dat het geïntegreerde loket zou betekenen dat één ambtenaar op de hoogte moet zijn van allerlei regels en procedures van de verschillende bestuursniveaus. Het moet voor een burger die zich tot de gemeente wil wenden wel duidelijk zijn waar hij met zijn vraag of probleem terecht kan. In het kader van de eenloketfunctie moet die burger dus zeer snel wegwijs kunnen worden gemaakt. Ook moeten de gemeenten klantvriendelijker worden. De spreker is ervan overtuigd dat alle lokale mandatarissen gewonnen zijn voor een vlotte en efficiënte dienstverlening aan de burger. Vandaar zou iedereen beter positief nadenken over het invullen van de eenloketfunctie. Ten slotte moet men ervoor zorgen dat iedere burger, ongeacht zijn politieke overtuiging, op dezelfde manier wordt behandeld.

De heer *Mark Van der Poorten* blijft met vragen zitten over de invulling van de eenloketfunctie. Hij verwijst naar een uitspraak van een lid van de VLD-fractie in een andere commissie dat een burger in het kader van de eenloketfunctie op het gemeentehuis alle dienstverlening kan krijgen van alle bestuursniveaus. Dit wijst erop dat iedereen een andere invulling geeft aan het unieke loket.

De *minister* stelt dat de regering zopas enkele beslissingen heeft genomen in verband met het e-government. Toch stellen er zich nog een aantal praktische moeilijkheden. De eenloketfunctie betekent alleszins niet dat men voor alles bij één ambtenaar terecht kan. Het is wel zo dat dankzij de ontwikkelingen in de informatica het mogelijk is om het overheidsloket in de huiskamer te brengen. Er wordt een Vlaamse portaalsite klaargestoomd waar alle Vlaamse overheidsdiensten en lokale besturen kunnen op aansluiten. In de begroting is

daarvoor een bedrag van 100 miljoen frank voorzien.

In het Vlaams regeerakkoord is de intentie opgenomen om het OCMW om te bouwen tot een sociaal huis. Dat dossier moet nog verder uitgeklaard worden binnen de regering. De ministers van Welzijn en van Binnenlandse Aangelegenheden zijn hier rechtstreeks bij betrokken. De richtlijnen voor de pilootprojecten zullen in het voorjaar van 2001 worden verspreid. Intussen moet het overleg binnen de regering over het sociaal huis binnen enkele maanden tot een gezamenlijk voorstel leiden.

Een belangrijke vraag daarbij zal zijn in hoeverre de sociale dienstverlening van het lokale niveau (gemeente en OCMW) geïntegreerd moet worden. Sommige denkrichtingen gaan hierin zeer ver, tot zelfs een volledige juridische integratie van gemeente en OCMW. De minister is hier persoonlijk ook voorstander van omwille van de schaalvoordelen, zeker in de kleinere gemeenten. De huidige specifieke werking van de OCMW-organen (onder meer inzake geheimhouding) zou ook kunnen worden gegarandeerd in bijvoorbeeld een specifieke gemeentelijke commissie sociale zaken. Door een concentratie van middelen zou er ook een grotere slagkracht kunnen ontstaan. De minister wenst in die discussie ook de SIF-middelen te betrekken. Behalve voor het voeren van een stedenbeleid moeten die middelen immers ook zorgen voor een structurele ondersteuning van het sociaal beleid.

Een extra voordeel van een integratie van gemeente en OCMW is dat men het voeren van een sociaal beleid in de gemeenteraad brengt. Wanneer het over individuele dossiers gaat kan men overschakelen naar een besloten zitting zoals dat nu bij personeelsdossiers al het geval is. Een dergelijke integratie brengt verder de oprichting van een uniek loket per gemeente dichterbij. Anders zullen er nog vaak doorverwijzingen moeten gebeuren tussen gemeente- en OCMW-diensten. Er is immers niet altijd een duidelijke lijn te trekken wat de gemeentelijke en de OCMW-dienstverlening betreft. In sommige gemeenten wordt een bepaalde dienstverlening door de gemeente geleverd en in een andere wordt dezelfde dienst door het OCMW geleverd. De afbakening van bevoegdheden van gemeente en OCMW zou hoe dan ook beter moeten gebeuren dan vandaag het geval is.

Het vertrekpunt voor de gemeentelijke dienstverlening moet volgens de minister de klantvriendelijkheid zijn. Met de bestaande middelen zou men een soort van interne staatshervorming moeten kunnen doorvoeren. Vertrekkende vanuit het sub-

sidiariteitsbeginsel zou die erop gericht kunnen zijn om de gemeenten te laten uitgroeien tot echte lokale parlementen, waar de bredere maatschappelijke problematiek (sociaal beleid maar ook huisvestingsbeleid) aan bod kan komen. Er kan hierbij in stappen worden gewerkt maar men moet daarbij wel steeds een duidelijke visie voor ogen houden.

Specifiek toezicht

Volgens de heer *Mark Van der Poorten* blijft het specifieke toezicht een belangrijk knelpunt. Enerzijds is het wel begrijpelijk dat een minister die een reglementering uitwerkt ook maatregelen neemt in verband met het toezicht op de concrete uitvoering ervan. Anderzijds leidt dat er echter toe dat de lokale besturen met veel te veel specifieke regels geconfronteerd worden. Dat bemoeilijkt sterk het realiseren van een lokaal beleid. Een vereenvoudiging van het specifieke toezicht is dan ook welkom.

De *minister* verklaart dat iedere minister op zijn eigen terrein bevoegd is voor het specifiek toezicht. Hij verwijst naar het pact met de gemeenten waarin is afgesproken dat een inventaris zal worden gemaakt van de specifieke toezichtvormen die er op dit ogenblik zijn. Het is de bedoeling om een algemeen kader af te spreken om te beletten dat iedere minister afzonderlijk voortdurend nieuwe regels en taken naar de gemeenten zendt. Er is op dat vlak inderdaad een grotere uniformiteit en afstemming op regerings- en administratief niveau nodig.

Overzichtelijke Vlaamse subsidiemogelijkheden voor de lokale besturen

Verwijzend naar de beleidsbrief, stelt de heer *Mark Van der Poorten* dat momenteel de vele subsidie-mogelijkheden waarop een lokaal bestuur een beroep kan doen in kaart worden gebracht. Daarbij wordt een meer uniforme subsidieprocedure in het vooruitzicht gesteld. De spreker juicht dit initiatief toe. Het is voor een modaal gemeentebestuur immers een onmogelijke opdracht geworden om nog een klaar zicht te hebben op de verschillende subsidiemogelijkheden. Daardoor grijpen een aantal gemeenten naast een pak middelen.

De *minister* verwacht op dit vlak veel van de studie van professor Bouckaert die tegen maart 2001 mag worden verwacht. Het is de bedoeling om de diversiteit van de Vlaamse subsidiestromen naar de gemeenten in kaart te brengen en daaromtrent een aantal knelpunten bloot te leggen. Op basis van die resultaten kan eventueel een kaderdecreet worden

opgesteld om meer uniformiteit te brengen in de subsidiestromen.

Regionalisering van gemeente- en provinciewet

De heer *Mark Van der Poorten* vraagt hoe de regionalisering van de gemeente- en de provinciewet zal worden doorgevoerd. Is de minister van oordeel dat hiervoor een grondwetswijziging nodig is? Het desbetreffende grondwetsartikel werd voor de verkiezingen van 1999 immers niet voor herziening vatbaar verklaard.

De *minister* steunt in dat verband de stelling van André Alen, namelijk dat er geen grondwetswijziging nodig is. De minister meldt dat er een interministerieel comité wordt opgericht dat de vordering van de communautaire dossiers (ontwikkelingssamenwerking, landbouw, buitenlandse handel, gemeente- en provinciewet, ...) zal opvolgen. Daarvan maken naast de minister-president en de minister vice-president ook de betrokken vakministers deel uit. Een dergelijke opvolging is noodzakelijk want in dossiers als buitenlandse handel is er na één jaar tijd maar weinig beweging waar te nemen, hoewel er daarover toch duidelijke politieke afspraken bestaan. De wettelijke maatregelen inzake de overdracht van bevoegdheden zouden volgens de minister moeten genomen zijn tegen de zomer van 2001.

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* suggereert dat ook de problematiek van de kerkfabrieken zou worden aangekaart bij de federale regering en parlement. De gemeenten moeten immers mee de lasten van de kerkfabrieken dragen, wat een grote impact heeft op de gemeentelijke begrotingen. De spreker vraagt dat er hierover een open debat zou kunnen worden gehouden.

De *minister* kan de spreker bijtreden. De erediens-ten vertegenwoordigen voor de Vlaamse gemeenten een jaarlijkse uitgave van meer dan 2 miljard frank. De minister heeft naar aanleiding van de recente communautaire onderhandelingen gevraagd om ook de wetgeving inzake de kerkfabrieken over te hevelen, maar daarover kon nog geen politiek akkoord bereikt worden. Men moet vermijden dat de overheid op basis van een wetgeving die uit de tijd van Napoleon stamt, voortdurend voor de kosten moet opdraaien. Die overheid zou rechtstreeks in het debat moeten kunnen tussenkomen, vooral ook omdat er een enorme traagheid zit in de afhandeling van de administratieve dossiers.

Mevrouw *Hilde De Lobel* merkt op dat met de regionalisering van de gemeente- en provinciewet

ook het toezicht over de districtsraden zal worden geregionaliseerd. De pas verkozen Antwerpse districtsraden zullen op 1 januari 2001 worden geïnstalleerd. De overdracht van de organieke wetgeving is dan nog niet gerealiseerd. Intussen heeft de federale minister van Binnenlandse Zaken een weinig transparante regeling uitgewerkt. Heeft de minister zijn administratie al opdracht gegeven om denkwerk te verrichten over de districtsraden in afwachting van de regionalisering ?

Op vraag van de minister antwoordt de heer *Guido Decoster* dat de organieke wetgeving vervat zit in de federale gemeentewet. Op het ogenblik dat die geregionaliseerd wordt, komt de wetgeving inzake de districten automatisch mee. Vandaag kan vanuit Vlaanderen reeds toezicht worden uitgeoefend over de bevoegdheden en de financiële middelen die naar de districtsraden gaan. Het is uiteindelijk de bevoegdheid van de stad zelf om uit te maken welke bevoegdheden en middelen worden overgemaakt. Op dit ogenblik kan de stad Antwerpen alleszins starten met de districtsraden. Of de overgedragen bevoegdheden en middelen voldoende zijn, is uiteindelijk een zaak van de Antwerpse gemeenteraad. Er wordt wel reeds denkwerk verricht over de districtsraden in afwachting van de regionalisering. De districtswerking zal uiteindelijk een onderdeel worden van het toekomstige Vlaams gemeentedecreet.

De Vlaamse Rand en Voeren

De heer *Mark Van der Poorten* steunt het voorplan om bijzondere aandacht te hebben voor de Vlaamse Rand en voor Voeren. Hoe zal de regering echter reageren indien de omzendbrieven van de vorige minister van Binnenlandse Aangelegenheden met betrekking tot de facilitatengemeenten vernietigd zouden worden ?

De *minister* wenst hierop niet vooruit te lopen. Hij stelt wel dat het juridisch dossier dat de Vlaamse regering voorbereidt sterk is. De minister verklaart verrast te zijn geweest door het advies van auditeur-generaal Roelandt in verband met de omzendbrief. De Vlaamse regering heeft intussen over deze kwestie een prejudiciële vraag voorgelegd aan het Arbitragehof. Er zal dus wat meer tijd verlopen vooraleer er een uitspraak van de Raad van State komt. De minister is er alleszins van overtuigd dat er geen vernietiging van de omzendbrief zal komen.

Provinciegouverneurs

De heer *Mark Van der Poorten* staat positief tegenover het voornemen om de gouverneurs meer te profileren als commissarissen van de Vlaamse regering. Gouverneurs worden nu te veel beschouwd als het politieke gezicht van hun provincie. Vanuit democratisch oogpunt zijn dat echter diegenen die door de bevolking werden aangeduid, met name de bestendige deputatie en de provincieraad.

III. Bespreking Stedelijk Beleid

Algemene opmerkingen

De heer *Bart De Smet* verklaart de analyse van de stedelijke problematiek uit de beleidsbrief groten-deels te kunnen bijtreden. Het is positief dat het stedenbeleid een prioriteit van de regering blijft. Het beleid zal gericht worden op het behalen van resultaten op korte termijn. Dat is inderdaad nodig want het stedenbeleid heeft de laatste twee jaar eerder ter plaatse getrappeld.

Sociaal Impulsfonds (SIF)

De heer *Francis Vermeiren* meent dat men zich ernstig moet bezinnen over de toekomst van het SIF. Hij merkt op dat SIF-middelen momenteel gebruikt worden voor aangelegenheden waarvoor het SIF niet is opgestart. In Oostende bijvoorbeeld zouden SIF-middelen ingezet zijn om er forten mee te renoveren. Bij de discussie over de toekomst van het SIF dient de minister daaraan de nodige aandacht te besteden. Als er Vlaamse middelen worden vrijgemaakt, moeten die op de juiste manier worden aangewend. De spreker dringt aan op een evaluatie van het gevoerde SIF-beleid. Op basis daarvan moet bekeken worden hoe men tot een optimale inzet van de middelen kan komen.

Ook de heer *Dirk De Cock* waarschuwt voor een oneigenlijk gebruik van SIF-middelen. Hij merkt op dat heel wat SIF-middelen gaan naar personeelskosten. Als het SIF-beleid anders gestructureerd zal worden, kan dat bij de betrokkenen en de gemeentebesturen hard aankomen. Kan de minister hier tijdig een duidelijk signaal geven zodat de gemeentebesturen zich hierop kunnen voorbereiden ?

Ook de heer *Dirk Holemans* dringt erop aan dat de Vlaamse regering de steden en gemeenten tijdig op de hoogte zou brengen van de toekomst van het SIF. Hij vraagt dat er in dat kader ook gediscussieerd kan worden op basis van een kwantitatieve analyse van het SIF, waaruit duidelijk moet worden waaraan de gemeenten hun SIF-gelden hebben besteed. Dat heeft de voorkeur boven het voeren van een discussie op basis van enkele voorbeelden waaruit blijkt dat er sprake is van een oneigenlijk gebruik van de SIF-middelen. Wat zeker moet veranderen aan de SIF-werking is de hele bureaucratie die ermee gepaard gaat. Een nadeel van het SIF is eveneens de spreiding van de middelen over de verschillende bevoegdheden en over het gehele grondgebied van stad of gemeente. Men zou beter werken aan de hand van wijkontwikkelingsplannen, waarbij men met SIF-middelen een geïntegreerd beleid gaat voeren in een bepaalde achtergestelde wijk. Op die manier is het voor de wijkbewoners op relatief korte termijn duidelijk wat er met de middelen gebeurt. In plaats van een versnipperen van de middelen in tijd en ruimte moeten de middelen dus geconcentreerd worden, zodat de effecten van het beleid ook kunnen worden gemeten.

De heer *Holemans* stelt zich ten slotte vragen bij het feit dat een stad aanzienlijke SIF-middelen krijgt en tegelijk een belastingvermindering doorvoert. Op die manier ontstaat de indruk dat de belastingvermindering gefinancierd wordt door de Vlaamse overheid. Dat kan alleszins de bedoeling niet zijn. Men mag met de SIF-middelen geen reguliere activiteiten financieren.

De heer *Francis Vermeiren* is van mening dat SIF-middelen op de juiste manier moeten worden ingezet. Het kan echter niet zo zijn dat een stad of gemeente die SIF-middelen ontvangt geen belastingvermindering meer zou mogen doorvoeren.

Ook de heer *Bart De Smet* vindt een evaluatie van de besteding van de SIF-middelen nodig. Hij vraagt waarom de SIF-middelen niet werden verhoogd naar aanleiding van deze begroting. In budgettair moeilijkere tijden zijn de SIF-middelen gegroeid van 4,5 naar 7,5 miljard frank, terwijl er nu geen verhoging is voorzien.

De *minister* antwoordt hierop dat de verhoging van het SIF decretaal is bepaald.

De heer *Bart de Smet* meent dat er in een aantal gevallen inderdaad sprake is van misbruik van SIF-middelen. Dat kon ook worden vastgesteld naar aanleiding van de werkbezoeken die de commissie

aan een aantal steden bracht. Het moet echter wel mogelijk zijn dat een stad die SIF-middelen ontvangt haar belastingen kan verlagen. Op die manier kan de stad immers nieuwe inwoners aantrekken. Anders dreigt men opnieuw terecht te komen in een vicieuze cirkel.

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* herinnert aan de ontstaansreden van het SIF, met name het geven van nieuwe impulsen. Het SIF moest de motor zijn om het stedelijk herstel opnieuw op gang te trekken. Dat moet nogmaals duidelijk worden gemaakt aan alle betrokken actoren. Vanuit die invalshoek moet ook de evaluatie over het SIF worden gemaakt. Wat de problematiek van de belastingverlaging in SIF-steden betreft, meent de spreker dat het ene losstaat van het andere. Het SIF moet vooral impulsen geven en de SIF-middelen moeten in samenspraak met de lokale bewonersraden en verenigingen worden ingezet. De spreker benadrukt verder dat de administratieve rompslomp in het kader van de SIF-werking verlicht moet worden. Men zou beter met de actoren afspraken maken over de te behalen doelstellingen en die schriftelijk vastleggen. Als die dan niet bereikt worden, kunnen de middelen niet geleverd worden. Men moet de lokale besturen en actoren binnen een algemeen kader meer autonomie geven over de wijze van besteding van de SIF-middelen.

De heer *Jan Penris* meent dat een evaluatie van het SIF zich inderdaad opdringt. Hij verwijst naar het pleidooi van de minister om het OCMW in de gemeentediensten te integreren. De spreker kan deze denkrichting volledig onderschrijven. Men zou ook de SIF-middelen terug moeten integreren in het sociaal beleid van de gemeente of stad. In Antwerpen worden de SIF-middelen afgeleid naar een ondoorzichtig kluwen van VZW's, zodat geen enkele democratische controle nog mogelijk is. Dit soort misbruiken moet zeker worden tegengegaan.

De *minister* verklaart dat de SIF-evaluatie momenteel wordt voorbereid door de administratie. Het SIF-rapport mag worden verwacht in de loop van januari 2001. De evaluatie zal aandacht hebben voor het oneigenlijk gebruik van de middelen, hoewel men dat niet mag overdrijven omdat er toch controle gebeurt. De minister wil ook de positieve aspecten van de SIF-werking benadrukken. Het is dankzij het SIF dat er tussen het OCMW en de gemeente samen is nagedacht over de kansarmoede in de gemeente of stad. De bureaucratie rond het SIF-gebeuren moet wel worden afgebouwd.

De SIF-evaluatie zal wat de timing betreft, gekoppeld worden aan de herziening van de criteria van

het gemeentefonds. In die criteria zou men een aantal sociale parameters kunnen inbouwen of bijsturen. De waarborgmiddelen zouden doorgeschoven kunnen worden naar het gemeentefonds waardoor de gemeentelijke autonomie versterkt wordt. Via het politieke debat in de gemeenten is de waarborg aanwezig dat met die middelen ook effectief een sociaal beleid gevoerd wordt. De minister wil het voorontwerp van decreet over de herzieningscriteria van het gemeentefonds nog voor het zomerreces aan de Vlaamse regering voorleggen, zodat het ontwerp van decreet in het najaar van 2001 in het parlement kan worden besproken. Op die manier zullen de lokale besturen tijdig de nodige maatregelen kunnen nemen om een aantal recurrente uitgaven – of subsidiëring van VZW's – tijdig stop te zetten.

De minister vindt het idee van de wijkontwikkelingsplannen interessant. Dat kan weerhouden worden in het kader van de hefboomprojecten waarnaar men zoekt. Men moet immers beletten dat de middelen, dit keer via de algemene pot van het gemeentefonds, opnieuw versnipperd zouden worden.

De minister wil met de steden en gemeenten de huidige SIF-programma's evalueren. In de voorstellen 2001-2002 bijvoorbeeld gaat 26,5% van de middelen naar tewerkstelling, dit op een ogenblik dat de werkloosheid zeer laag is. De prioriteiten zouden dus anders kunnen worden gelegd.

Wat de financiële problematiek in de grootsteden Antwerpen en Gent betreft, merkt de minister op dat Antwerpen en Gent nu reeds aanspraak maken op 42,9% van het gemeentefonds. Beide steden slorpen ook 45% van de SIF-middelen op. Volgens de minister heeft het probleem in die steden niet zozeer te maken met een kwijtschelding van schuld of met het krijgen van nog meer overheidsmiddelen. Men zal in die steden ook de toring naar de nering moeten zetten. De minister verklaart zich bereid om een open debat te voeren over mogelijkheden tot schuldherschikking. Hij heeft echter de indruk dat het met name in Antwerpen eerder te maken heeft met de kwaliteit van de besluitvorming. Het financieel kader van de toekomstige coalitie in Antwerpen zal een strak kader moeten zijn. Vlaanderen is wel bereid om te steunen maar dat betekent niet dat er plots miljarden Vlaamse middelen naar Antwerpen zullen gaan. Oplossingen moeten eerder gezocht worden in een schuldherschikking en in een meerjarenplanning.

Stadsvernieuwingsfonds

De heer *Bart De Smet* wijst er op dat het stadsvernieuwingsfonds werd aangekondigd in het regeerakkoord en de recente Septemberverklaring. Nogtans is van dit stadsvernieuwingsfonds in de begroting stedenbeleid niets terug te vinden. Het fonds zou worden gespijsd door middelen die vrijkomen naar aanleiding van de privatisering van de GIMV. Kunnen de middelen afkomstig van de privatisering van de GIMV wel aangewend worden voor het stadsvernieuwingsfonds ?

De regering wil op korte termijn impulsen geven om zichtbare resultaten te behalen op het terrein. Het is echter aan de stedelijke overheden om in het kader van een publiek-private samenwerking projecten te realiseren. Kan de minister verduidelijken hoe hij de werking van het stadsvernieuwingsfonds ziet ? Zal het stadsvernieuwingsfonds complementair werken aan wat er reeds in de steden gebeurt of gaat het om twee verschillende zaken ?

De heer *Herman De Loor* verklaart dat de achterstelling het grootst is in de steden. De middelen moeten daar dan ook prioritair worden ingezet. Welke criteria zullen worden gebruikt om de middelen uit het stadsvernieuwingsfonds te verdelen ? Welke steden komen hiervoor in aanmerking ?

De *minister* antwoordt dat de lijst van de steden die in aanmerking komen voor het stadsvernieuwingsfonds is opgenomen in bijlage 1 van de beleidsbrief. Ook het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest komt in aanmerking. In totaal komt men aan 14 steden. De selectie werd gemaakt op basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de SERV-indeling en een typologie opgemaakt door het Gemeentekrediet. Het zijn uiteindelijk alle Vlaamse gemeenten met meer dan 50.000 inwoners plus Turnhout en Brussel. De verdelingscriteria zijn momenteel nog in voorbereiding.

De middelen voor het stadsvernieuwingsfonds zullen beschikbaar zijn op het ogenblik van het verkopen van een deel van de GIMV-participatie. Op dit ogenblik is de markt niet zo gunstig voor die verkoop, maar de minister wil daarover nu geen publiek debat voeren.

Stadsvernieuwing en sociale verdringing

Mevrouw *Dominique Guns* merkt op dat stadsvernieuwing ook een aantal ongewenste effecten kan

genereren. Door het herwaarderen van achtergestelde stadswijken stijgen de prijzen van het wonen, wat aanleiding geeft tot sociale verdringing van armere bevolkingsgroepen.

Hierbij aansluitend stelt de heer *Dirk De Cock* dat er bij de sanering van achtergestelde wijken een opvang moet worden georganiseerd voor de armere bevolkingsgroepen, dit in het kader van een sociaal begeleidingsplan.

De *minister* is zich bewust van dit probleem. Overal waar men via regelgeving meer kwaliteit wil afdwingen, is er een zekere mate van sociale verdringing. Dat is het geval met het kamerdecreet, de bodemsanering, enzovoort. De minister hoopt het instrument van de huursubsidie te kunnen inzetten om aan die problematiek van verdringing tegemoet te komen. De minister wil alleszins de stadsvlucht stoppen en mensen opnieuw aanmoedigen om in de stad te gaan wonen.

Inclusief beleid

De heer *Bart De Smet* verwijst naar het initiatief om renteloze renovatieleningen toe te kennen aan jonge gezinnen die in een van de 15 centrumsteden een woning aankopen en ze renoveren. Wordt dit initiatief nu afgevoerd ?

De *minister* bevestigt dat de renteloze renovatieleningen worden afgeschaft. Er zullen echter nieuwe impulsen komen die in de komende maanden besproken kunnen worden.

De heer *Bart De Smet* stelt dat het heel belangrijk is dat de acties van de verschillende ministers in het kader van een inclusief stedenbeleid op elkaar worden afgestemd. Er zou daarover binnenkort een concreet actieprogramma worden voorgelegd aan de regering. Is bij de andere ministers daarvoor voldoende bereidheid aanwezig ?

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* dringt aan op het nodige overleg in de Vlaamse regering inzake het herstel van stedelijke en gemeentelijke wijken. Op economisch vlak bijvoorbeeld kunnen er tal van initiatieven worden genomen om het handelsgebeuren in de wijken nieuw leven in te blazen.

De heer *Mark Van der Poorten* stelt vast dat sommige gemeenten en steden actief meewerken aan de inventaris en de heffing op leegstand en verkrotting. Bepaalde SIF-plusgemeenten daarentegen verlenen daaraan geen medewerking. Zij plukken wel de voordelen van de leegstandsheffing

maar willen er zelf geen inspanning voor doen. Hoe staat de minister hiertegenover ?

De heer *Van der Poorten* vindt dat het inclusief beleid in deze regering te weinig aan bod komt. Zal de minister hier meer de nadruk op leggen tegenover zijn collega's in de regering ?

De *minister* vindt het inclusief beleid zeer belangrijk. Hij is van oordeel dat het inclusief beleid van de regering op het goede spoor zit. Het stedelijk herstel zal er niet alleen komen door bijvoorbeeld een stadsvernieuwingsfonds op te richten. Daarvoor is een geïntegreerde benadering vanuit de diverse beleidsdomeinen nodig. In dat kader is het openbaar vervoer belangrijk, evenals het welzijnswerk, het onderwijs, enzovoort. De minister kan vanuit zijn huisvestingsbevoegdheden ook een belangrijke bijdrage leveren aan het inclusief stedenbeleid. Hij wil dat niet alleen in de Vlaamse steden doen maar – met enige creativiteit – ook in Brussel.

Overleg met de federale overheid

Volgens de heer *Bart De Smet* is het stedenbeleid een exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten. De federale overheid mag zich hier in principe niet in mengen. Als de federale overheid extra geld wil weggeven, is daar niets op tegen, maar er moet wel gewaakt worden over de besteding van die middelen.

Mevrouw *Dominique Guns* informeert naar de stand van zaken van het overleg van de minister met zijn federale collega Charles Picqué.

De *minister* vindt het overleg met de federale regering nodig. Ieder blijft in principe op zijn eigen terrein. Veiligheidsbeleid bijvoorbeeld blijft een federale materie en huisvesting een Vlaamse bevoegdheid. Aanvankelijk was er wel een foute benadering vanuit de federale overheid, toen zij bijvoorbeeld huisvestingsinitiatieven wenste te nemen. Dat is inmiddels rechtgezet. Een volgend overleg vindt de komende week plaats.

Stedelijke monografieën en leefbaarheidsmonitoring

De heer *Bart De Smet* vindt dit goede nieuwe initiatieven. Aan de hand van die instrumenten zal men de problemen op een uniforme manier kunnen analyseren. De steden zouden worden betrokken bij de ontwikkeling van dit initiatief. Vervolgens moeten zij het zelf verder ontwikkelen en hanteren. De spreker vraagt of het de bedoeling is

vanuit Vlaanderen iets op te starten waarna men de uitvoering en de financiering aan de steden overlaat.

De *minister* antwoordt dat de Vlaamse overheid het voorbereidende werk zal doen en een eenvoudige benadering zal mogelijk maken. Het beleidsinstrument zal ten dienste staan van de steden en gemeenten.

Stedelijk beleid versus plattelandsbeleid

De heer *Jan Penris* heeft het gevoel dat de tegenstelling tussen de bestuurders uit de steden en die uit de kleinere gemeenten zal groeien op het ogenblik dat het gaat over de verdeling van de extra middelen. Het gemeentefonds bijvoorbeeld zal met 1 miljard frank aangroeien. Als men dat relatief beperkte bedrag over alle gemeenten gaat verdelen, blijft er per gemeente nauwelijks iets over om extra impulsen te geven. Volgens de spreker kennen de grootsteden Antwerpen en Gent zeer specifieke problemen en hebben ze bovendien recht op een inhaalbeweging. Op het ogenblik dat de fusies werden doorgevoerd, werd voor een aantal steden de schuldenlast gedeeltelijk kwijtgescholden. Voor Antwerpen en Gent is dat in slechts zeer beperkte mate het geval geweest. Als men een stedenbeleid wil voeren moet men het beleid in de eerste plaats op die twee steden richten.

Inventaris van het patrimonium van de Vlaamse Gemeenschap in achtergestelde buurten

De heer *Bart De Smet* verwijst naar het voornemen om de gebouwen van de Vlaamse Gemeenschap in achtergestelde buurten te inventariseren. Die gebouwen zouden kunnen worden aangepakt om een impuls te geven in die buurten. Hoe ver staat het met die inventaris en zijn er al initiatieven genomen met betrekking tot bepaalde gebouwen ?

Betrokkenheid van de bewoners

Volgens de heer *Bart De Smet* komt de betrokkenheid van de bewoners in het stedenbeleid te weinig aan bod. Positief is wel dat de minister zich voornemt de steden te bezoeken. De spreker suggereert daarbij rechtstreeks contact te zoeken met de verenigingen en comités in de wijken in plaats van via de stadsbesturen te werken.

IV. Indicatieve stemmingen

Een amendement voorgesteld door de heer Mark van der Poorten, mevrouw Veerle Heeren en de heer Bart De Smet (amendement nr. 66)¹ strekt ertoe om in programma 53.1 Lokale en regionale besturen, het totaal van de niet-gesplitste kredieten te verhogen met 1 miljard frank. Deze verhoging moet aangewend worden om het krediet bestemd voor het provinciefonds met 1 miljard frank te verhogen. Daarmee wordt de vermindering van het provinciefonds zoals voorgesteld door de Vlaamse regering ongedaan gemaakt.

Het amendement wordt bij indicatieve stemming verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 (bevoegdheden van minister Sauwens – Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

DEEL 2 : HUISVESTING

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport

1. Inleiding

Het is bekend dat Vlamingen veel belang hechten aan hun woning en hun onmiddellijke woonomgeving. Het uitzicht, de kwaliteit, het comfort, de inrichting, het onderhoud van de woning : dat alles bepaalt of men "goed woont". Hoe men "wonen" subjectief ervaart, wordt echter niet uitsluitend door het individu zelf ingekleurd ; het wordt ook meebepaald door culturele achtergronden en door de tijdsgeest. Regen en zon spelen een rol, maar ook de burens, familie en kennissen doen dat.

In onze klimaatzone moet de woning beschutting, geborgenheid en veiligheid bieden. Maar ze is daarnaast ook onze persoonlijke leefruimte, waar we onze eigen stempel op willen drukken, die herkenbaar en identificeerbaar is.

¹ *Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 15/3.

Met deze korte beschouwelijke inleiding wil de minister vooral aangeven dat het wonen in Vlaanderen ook anno 2000 één van de pijlers is waarop het levensgevoel zich ontwikkelt. Afhankelijk van de positieve of negatieve ervaringen daarmee kan dat levensgevoel en de levenshouding positief of negatief beïnvloed worden.

Om die reden is het soort woonbeleid dat een overheid voert danig belangrijk. Het is een fundamentele basisvoorziening in meer dan alleen maar materieel opzicht. Voor velen in onze samenleving is dat ideaal van "goed wonen" evenwel onbereikbaar. Niet alleen om financiële redenen, maar ook ruimtelijke en psychologische aspecten spelen mee. Daarom moet een overheidsbeleid dat ernaar streeft om het woonideaal voor alle burgers bereikbaarder te maken, langs verschillende kanten proberen daar op in te grijpen. Door een synergie van gelijktijdige, doelgerichte impulsen en ingrepen worden dan effecten bereikt die zichzelf door navolging vermenigvuldigen. Het opwaarderen van een buurt begint dikwijls met die eerste goedgerichte ingreep.

De ingrepen en stimulansen waarop de regering zich wil toespitsen, zijn omschreven in de beleidsbrief Vlaams Woonbeleid. Daarin wordt voortgebouwd op de strategische instrumenten die in de "Beleidsnota 2000 – 2004" vermeld werden en die een uiting zijn van de beleidsvisie inzake wonen. Die bestaat erin dat iedereen in Vlaanderen moet kunnen beschikken over een aangepaste woning van goede kwaliteit, tegen een betaalbare prijs, in een aangename woonomgeving en met woonzekerheid.

2. Omgevingsanalyse van de woonsituatie in Vlaanderen

De actuele woonsituatie in Vlaanderen wordt gekenmerkt door :

- een hoog aandeel private eigenaars (71%). De rest huurt. De sociale huurmarkt is relatief beperkt met nog geen 6 % van het woningenbestand. Dit is vrij laag in vergelijking met de rest van Europa en resulteert in lange wachtlijsten voor een sociale huurwoning ;
- een langzame verbetering van de kwaliteit van de woningen. Er blijft een harde kern van ongeveer 12 % (300.000) slechte woningen. De oudste woningen zijn meestal de slechtste. Het zijn vaak private huurwoningen of woningen die in bezit zijn van oudere particulieren. Het zwaartepunt ligt in Oost- en West-Vlaanderen ;
- het comfortniveau is in 20 jaar sterk verbeterd : 75 % heeft bad of douche en centrale verwarming. Eigendomswoningen zijn meestal beter uitgerust ;
- de woonuitgaven zijn in dezelfde periode fors gestegen, wat onder meer te wijten is aan het verhoogde wooncomfort. De woonkosten zijn in elk geval, zowel voor eigenaars als huurders, sterker gestegen dan de evolutie van prijs- en loonindex. De woonkosten van huurders liggen gemiddeld hoger dan die van eigenaars. De helft van die huurders spendeert meer dan 1/5 van zijn inkomen aan woonkosten. Eén op vijf spendeert zelfs meer dan 1/3 van zijn inkomen aan "wonen" ;
- de grond- en woningprijzen zijn in die periode meer dan verdubbeld met uitschieters zoals de kust en de Vlaamse Rand. Er is sprake van grondschaarste waardoor de prijzen de hoogte inschieten. Die zogenaamde schaarste is echter te wijten aan een samenspel van factoren en kan zeker niet eenduidig aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen toegeschreven worden. Er is veeleer sprake van onvoldoende marktaanbod van bouwplaatsen binnen de voor wonen of woonuitbreiding voorbehouden zones. Dat onvoldoende marktaanbod heeft soms ook met speculatieve overwegingen te maken.

3. Overzicht beleidsbrief Vlaams Woonbeleid 2000-2001

De vraag stelt zich nu hoe men op deze ontwikkelingen kan ingrijpen zodat de betaalbaarheid van het wonen behouden blijft en de kwaliteit verbetert.

Verhogen van het aanbod

De onevenredige prijsstijgingen wil men aanpakken door het aanbod en de productie van kwaliteitsvolle woningen op verantwoorde wijze te verhogen, zowel op de publieke als op de private woonmarkt.

Men streeft er ook naar de particuliere eigenaars, huurders en verhuurders te ondersteunen en te stimuleren om hun steentje bij te dragen, ofwel door de woonkost te verminderen, ofwel door de verhouding tussen woonkost en woonkwaliteit te verbeteren. Daartoe zal men de bestaande lenings-, premie- en subsidiestelsels in de loop van volgend jaar vernieuwen, herzien en heroriënteren. Ook de

sociale verhuurkantoren zullen meer armslag krijgen.

Tevens zullen er maatregelen worden genomen om de "verdichting" van het woonweefsel en de inbreiding te bevorderen, door het optimaliseren van het ruimtegebruik. In dat opzicht wordt nauw samengewerkt met de minister van Ruimtelijke Ordening. Ook de respectieve administraties en besturen worden bij het debat betrokken. Met de private sector is het overleg reeds gestart. Er wordt gezocht naar vlot werkbare vormen van samenwerking tussen de private en de sociale huisvestingssector op het terrein.

Aan de lokale besturen wordt de regie van het woonbeleid toevertrouwd. Zij zullen niet alleen het overleg tussen de verschillende woonactoren op hun grondgebied organiseren, maar onder andere ook financieel gestimuleerd worden tot het ontwikkelen van een actief aanbod en kwaliteitsverhogend lokaal woonbeleid.

Verhogen van de kwaliteit van de woningen

De kwaliteit van het bestaande woningenpark en van de woonomgeving wil men vooral verhogen door stimulerende maatregelen. De heroriëntering van de premiestelsels werd reeds vermeld. Deze zullen selectief ingeschakeld worden en vooral gericht worden op bevolkingsgroepen en gebieden waar zij de grootste effecten kunnen sorteren. De sociale huisvestingssector zal maatregelen uitwerken om problematische wijken en complexen te saneren. Er zal onderzocht worden op welke wijze de private sector daarbij kan betrokken worden.

Er zal geremedieerd worden aan de neerwaartse spiraal bij vooral stedelijke bouwmaatschappijen, die tegelijk geconfronteerd worden met verhoogde kosten en verminderde huurinkomsten door een marginalisering van de huurderspopulatie. Een afzonderlijke werkgroep is daarvoor bij de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) geïnstalleerd. Die zal praktische voorstellen moeten uitwerken.

Naast deze eerder stimulerende maatregelen beschikt men met de Vlaamse Wooncode over een reeks van regulerende en sanctionerende maatregelen waarop een beroep kan gedaan worden om de kwaliteit van woningen te verbeteren en te bewaken. De verantwoordelijkheid en de rol van steden en gemeenten is hier zeer groot. Ze hebben daarvoor extra ondersteuning nodig. Tegen 2003 zal een performant systeem van databanken (inzake kwaliteitsbewaking) door de administratie uitgewerkt worden.

Van de bijzondere instrumenten, zoals het recht van verkoop en het sociaal beheersrecht, wordt nog maar schoorvoetend gebruik gemaakt. Een efficiëntere inschakeling van deze instrumenten wordt momenteel onderzocht door een extern studie bureau samen met de lokale besturen. Het onderzoek wordt midden december afgerond. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een bijstelling van het instrumentarium gebeuren, zoals uitdrukkelijk afgesproken in het regeerakkoord.

Bijzondere accenten

Naast de voormelde meer algemene maatregelen en initiatieven zullen er in het Vlaams woonbeleid de komende jaren ook bijzondere accenten gelegd worden. Deze hebben hoofdzakelijk te maken met :

- de herbestemming van waardevolle gebouwen en monumenten tot woongelegenheden ;
- een doelgroepenbeleid dat naast de bijzondere aandacht voor inkomenszwakkere groepen en daklozen, vooral betrekking heeft op kinderen, grote gezinnen, bejaarden, gehandicapten en campingbewoners ;
- het initiëren van ecologisch verantwoorde bouwwijzen en materialen in de sector, die bijdragen tot een duurzame ontwikkeling, o.a. door voorbeeldprojecten en de aanpassing van de reglementering ;
- aandacht voor bijzondere gebieden zoals de Vlaamse Rand ;
- ontwikkelingen in binnen- en buitenland met betrekking tot eigentijdse woonvormen, architecturale kwaliteit en dergelijke.

Vlaamse Rand

De Vlaamse Rand blijft een speciaal aandachtspunt waarvoor een specifiek woonplan zal opgesteld worden. Zowel de sociale leningen van de VHM en het Vlaams Woningfonds (VWF), als de particuliere premiestelsels zullen specifieke bepalingen bevatten voor de randgemeenten.

Vlabinvest, het Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant, werd in 1992 opgericht met als opdracht specifieke wooninitiatieven te ontwikkelen zodat de autochtone bevolking de kans heeft om in de rand rond Brussel te blijven wonen.

Vlabinvest ontving in 1999 een éénmalige dotatie van 1 miljard frank. Tot medio 2000 werd hiervan reeds 452,5 miljoen frank vastgelegd. Een overzicht van de gerealiseerde projecten is opgenomen in de toelichting bij de begroting. Er worden nog projecten voorbereid voor zeker 215 miljoen frank. Ingevolge de overdrachten van 1998 en voorgaande jaren zijn er nog ruim voldoende beschikbare kredieten, zodat er ook voor 2001 geen bijkomende betalingskredieten worden gevraagd.

Om de werking van Vlabinvest nog meer te optimaliseren, zal het nodig zijn dat Vlabinvest volledig geïntegreerd wordt in het socialehuisvestingsgebieden. Net als een reguliere socialehuisvestingsmaatschappij moet Vlabinvest dus een beroep kunnen doen op alle bestaande subsidiekanalen en fiscale voordelen. Thans is het immers zo dat de koper van een Vlabinvest-woning bijvoorbeeld niet kan genieten van een voordelig BTW-tarief.

Om hierin verandering te brengen, dient Vlabinvest omgevormd te worden in een naamloze vennootschap naar publiek recht, die vervolgens erkend wordt door de VHM. Deze omvorming vereist een decretaal initiatief. Belangrijk in deze operatie is dat de eigenheid van de specifieke opdracht van Vlabinvest blijft behouden en verder kan gegarandeerd worden.

4. Toelichting bij de begroting Huisvesting voor 2001

De voorliggende begroting bevat een aantal maatregelen ter uitvoering van de hierboven aangehaalde beleidsinitiatieven. Algemeen stijgt de begroting Huisvesting voor 2001 met meer dan 3 miljard frank aan beleidskredieten ten opzichte van het jaar 2000, wat een verhoging van het budget betekent met 22,15%. In de begroting 2000 werden 13,7 miljard frank beleidskredieten en 11,2 miljard frank betalingskredieten ingeschreven op programma 62.4 Huisvesting. Voor 2001 stijgen de beleidskredieten met 22,15 % naar bijna 16,8 miljard frank en de betalingskredieten stijgen met 22,29 % naar 13,7 miljard frank.

De 16,8 miljard frank beleidskredieten worden als volgt besteed :

- 4,9 miljard frank gaat naar allerlei particuliere tegemoetkomingen (29,5%) ;
- 9,1 miljard frank of meer dan de helft gaat naar de subsidiëring van sociale woonprojecten (54,5%) ;

- 167,3 miljoen frank wordt besteed aan diverse activiteiten (1%) ;
- 2,5 miljard frank zijn een gevolg van lasten uit het verleden (15 %) .

Voor allerlei rechtstreekse tussenkomsten en tegemoetkomingen ten gunste van particulieren wordt 4,9 miljard frank of 29,5 % van de totale begroting Huisvesting voorbehouden. Deze 4,9 miljard frank wordt als volgt verdeeld :

- 54,7 miljoen frank naar de verzekering tegen inkomensverlies ;
- 1.641 miljoen frank naar goedkope leningen van het VWF ;
- 526,4 miljoen frank naar particuliere huursubsidies ;
- 259,6 miljoen frank naar huurvermindering voor kinderrijke gezinnen ;
- 1.584,4 miljoen frank naar renovatie- en saneringspremies ;
- 861,10 miljoen frank naar de goedkope hypothecaire leningen van de VHM.

Voor de realisatie van sociale woonprojecten – vertrekkende van de aankoop van gronden en panden, over de aanleg van wegenissen en omgeving tot de bouw en de renovatie van woningen – wordt 9,1 miljard frank of meer dan 54,5% van de hele begroting Huisvesting uitgetrokken :

- 473,7 miljoen frank wordt voorbehouden voor de rechtstreekse ondersteuning van het verwerven van gronden en panden voor de realisatie van projecten ;
- 985,2 miljoen frank gaat naar de aanleg van infrastructuur, omgeving en gemeenschapsvoorzieningen ;
- 3.018,3 miljoen frank is bestemd voor rechtstreekse projectsubsiëring voor de bouw en renovatie van sociale huurwoningen ;
- 244,2 miljoen frank is bestemd voor de subsidiëring van de bouw van sociale koopwoningen ;
- 4.417,9 miljoen frank gaat naar het investeringsprogramma van de VHM – sector huurwoningen.

167,3 miljoen frank wordt uitgetrokken voor allerlei activiteiten (1%) :

- 34,2 miljoen frank voor wetenschappelijk onderzoek ;
- 20 miljoen frank voor communicatie ;
- 31,3 miljoen frank voor subsidies aan de huurdersbonden ;
- 71 miljoen frank voor subsidies aan de sociale verhuurkantoren ;
- 10,8 miljoen frank voor ondersteuning voorbeeldprojecten.

2,5 miljard frank of ongeveer 15 % van de totale begroting Huisvesting moet gereserveerd worden voor het nakomen van verplichtingen uit het verleden (15%) :

- 1.710,2 miljoen frank bedraagt de jaarlijkse dotatie voor het urgentieprogramma (Domus Flandria) ;
- 627,5 miljoen frank moet er in 2001 nog voorbehouden worden voor de tussenkomsten in de leninglast (afgeschaft in 1999) ;
- 206,4 miljoen frank wordt er in 2001 ingeschreven als dotatie aan het Limburgfonds voor renteverminderingen mijnwerkers.

De belangrijkste *nieuwe initiatieven* waarmee concreet uitvoering wordt gegeven aan de geformuleerde beleidsopties zijn :

- 2 miljard frank bijkomend voor de 15.000 sociale huurwoningen (VHM) ;
- 0,12 miljard frank bijkomend voor saneringsleningen via de VHM ;
- 1,3 miljard frank bijkomend voor particuliere premies ;
- afzonderlijke basisallocaties voor wetenschappelijk onderzoek, communicatie en informatie, voorbeeldprojecten.

15.000 nieuwe sociale huurwoningen

Eén van de belangrijkste items in deze begroting Huisvesting voor 2001 is uiteraard de realisatie van de 15.000 extra sociale huurwoningen. De begro-

ting 2001 zet een nieuwe stap in de realisatie van deze belangrijke regeringsdoelstelling.

Nadat reeds in 2000 de investeringsmachtiging van de VHM verhoogd werd met ongeveer 1,8 miljard frank van 3,1 miljard frank in 1999 naar 4,9 miljard frank in 2000, wordt in 2001 deze investeringsmachtiging nog eens quasi verdubbeld tot bijna 9 miljard frank. Op twee jaar tijd betekent dit een verdrievoudiging van de machtiging die aan de VHM wordt gegeven voor investeringen in de bouw en renovatie van sociale huurwoningen. Hiermee geeft de Vlaamse regering duidelijk te kennen dat sociale huisvesting één van de belangrijkste prioriteiten vormt.

Het jaarlijkse investeringsprogramma van de VHM wordt traditioneel opgesplitst in een luik nieuwbouw en vervangingsbouw en in een luik renovatie. De bijkomende middelen zijn uitsluitend bestemd voor de realisatie van bijkomende sociale huurwoningen, hetzij door volledige nieuwbouw, hetzij door vervangingsbouw na sloop of door herbestemming van bestaande, al dan niet beschermde panden. Dit laatste is een nieuw initiatief, waarvoor de minister vanwege de VHM en de socialehuisvestingsmaatschappijen een bijzondere inspanning vraagt.

Dit betekent dat minstens een kleine 6 miljard frank van het jaarlijkse investeringsprogramma bestemd is voor nieuwe realisaties. Aan een gemiddelde kostprijs van ongeveer 3 miljoen frank per wooneenheid kunnen hiermee jaarlijks ongeveer 2.000 extra huurwoningen gerealiseerd worden. Verspreid over de volledige legislatuur heeft de Vlaamse regering nu al de bouw van ongeveer 10.000 extra woningen mogelijk gemaakt, bovenop het bestaande programma dat nu al jaarlijks voorziet in een productie van ongeveer 2.000 nieuwe sociale woningen. In totaal wordt het op die manier mogelijk dat er op vijf jaar 20.000 sociale huurwoningen bij zullen komen in Vlaanderen, bovenop de reeds 120.000 bestaande. Dit betekent een verhoging van het sociale huurpatrimonium met meer dan 16,6 %.

Voor de financiering en realisatie van deze extra sociale huurwoningen werd vooreerst geopteerd om te werken via de VHM en de socialehuisvestingsmaatschappijen. Zij zijn immers volgens de Vlaamse Wooncode de bevoorrechte partners. De bijkomende vier miljard frank investeringsmachtiging wordt daarom volledig toevertrouwd aan de VHM en de socialehuisvestingsmaatschappijen. De minister doet uitdrukkelijk een beroep op de slagkracht en de zin voor initiatief van de reguliere so-

ciale huisvestingssector om op zoek te gaan naar de beste opportuniteiten voor de realisatie van de extra sociale huurwoningen.

In principe moet de sector in staat zijn om 20.000 nieuwe sociale huurwoningen te realiseren op vijf jaar tijd. Dit brengt echter tegelijkertijd ook een zware verantwoordelijkheid met zich mee. Volgend jaar zal deze manier van werken geëvalueerd worden. Slaagt de sector er niet in om de gewenste productie op het juiste spoor te zetten, dan zal naar alternatieven gezocht worden voor de verdere uitvoering van het programma. Dit is voor de minister een heel belangrijk punt. Het gaat er niet zozeer om wie deze sociale woningen bouwt, maar wel dat ze gebouwd worden en aan de beste voorwaarden verhuurd kunnen worden aan de juiste doelgroep.

Particuliere tegemoetkomingen

Er bestaan verschillende soorten tussenkomsten en tegemoetkomingen ten gunste van particulieren en gezinnen :

- in de huursector zijn er de huursubsidies en de huurverminderingen voor kinderrijke gezinnen. Hiervoor is in totaal 785 miljoen frank voorzien (526 miljoen frank en 259 miljoen) op het budget ;
- in de eigendomssector zijn er de renovatiepremies, saneringspremies en de goedkope leningen van de VHM en het VWF.

In het Vlaams regeerakkoord werd uitdrukkelijk gestipuleerd dat de tegemoetkomingen aan particulieren dienen geheroriënteerd te worden, gericht op het bewaken van de kwaliteit van de woningen, aangeboden op de private huisvestingsmarkt. In 2001 wordt het budget voor de renovatiepremies opgetrokken met 1,3 miljard frank of een stijging van 457%, tot ongeveer 1.6 miljard frank.

Voor de goedkope VHM-saneringsleningen wordt 120 miljoen frank extra uitgetrokken, waartegenover een bijkomende investeringsmachtiging staat van ongeveer 500 miljoen frank, goed voor meer dan 200 bijkomende goedkope leningen.

Al deze instrumenten dienen op elkaar afgestemd te worden, zodat ze elkaar kunnen aanvullen en versterken met maximaal effect tot gevolg. Om het budgettair evenwicht te kunnen bewaren en toch een zo groot mogelijk effect te kunnen bereiken, zullen deze maatregelen territoriaal selectief dienen te zijn, waarbij men in eerste instantie moet denken aan de twee bijzondere gebieden die de

Vlaamse Wooncode reeds voorzien heeft, de woonvernieuwings- en de woningbouwgebieden.

Concreet denkt de minister bijvoorbeeld aan gerichte ingrepen in het kader van stads- en dorpskernvernieuwing. Daarbij kan de kleine eigenaar van een huurwoning in een bepaalde territoriale omschrijving een premie krijgen voor de renovatie van zijn woning en kan de bestaande, inkomenszwakke huurder een huursubsidie krijgen om de gestegen huurprijs te kunnen blijven betalen, zodat die niet verdreven wordt omwille van de herwaardering van de woning en de wijk en de hiermee inherent gestegen huurkosten. Gewone private eigenaars kunnen dan in dezelfde wijk aanspraak maken op een renovatiepremie of een goedkope saneringslening wanneer het om grotere werken gaat.

De minister denkt ook aan stadsvernieuwingsprojecten die door publiek-private samenwerking tot standkomen en waarvoor het instrument van de huursubsidies kan ingeschakeld worden.

In dezelfde territoriale context wordt ook de (her)invoering van een nieuwbouwpremie onderzocht. In elk geval zou slechts uit één vaatje kunnen getapt worden. Zodoende zou een premie niet kunnen gecombineerd worden met een nieuwbouwlening van de VHM of het VWF en moet de toekenning door de VHM van goedkope leningen voor de aankoop van een sociale koopwoning op zijn doelmatigheid onderzocht worden. De goedkope saneringsleningen zijn wel een goed instrument omdat hiermee een bepaalde bevolkingscategorie met een laag tot zeer laag inkomen toch in staat gesteld wordt om een eigen woning te verwerven. Zij kunnen immers met de goedkope lening een verkomen huis kopen en opknappen, voor een totale kostprijs die lager ligt dan bij nieuwbouw of bij aankoop van een nieuwe woning.

Andere nieuwe initiatieven

Uitgaven die tot hertoe op het Fonds van de Huisvesting (variabel krediet) geïmputeerd werden, krijgen in 2001 een eigen, afzonderlijke basisallocatie en tegelijkertijd dus een meer permanent, recurrent karakter.

Voor het *wetenschappelijk onderzoek* wordt vanaf 2001 jaarlijks 34,2 miljoen frank ingeschreven op de begroting. Het is de bedoeling hiermee een permanent wetenschappelijk steunpunt op te richten dat via een contract een beroep zal kunnen doen op een conglomeraat van wetenschappers, gespecialiseerd in het huisvestingsgebeuren. Eén van de

eerste opdrachten van dit steunpunt zal bestaan uit het opstarten van een huisvestingsdatabank, waarin alle relevante gegevens met betrekking tot wonen in Vlaanderen op een coherente en permanente wijze dienen verzameld te worden, zodat het beleid hierover kan beschikken. Tevens zou er een algemeen Woonplan Vlaanderen opgemaakt worden, waarin op basis van een wetenschappelijke omgevingsanalyse de woonbehoeften gedetecteerd worden en omgezet in algemene beleidslijnen. Over een dergelijk Woonplan zou een politieke consensus moeten bereikt worden, zodat het huisvestingsbeleid over een langetermijnperspectief zou beschikken en er toch tevens voldoende ruimte open blijft voor het leggen van eigen accenten.

Voor *communicatie en informatie* wordt jaarlijks 20 miljoen frank uitgetrokken. Hiermee kunnen informatiecampagnes over nieuwe initiatieven naar de bevolking opgezet worden. Het is immers belangrijk dat een rechthebbende ook effectief weet heeft van een premie, subsidie of een tegemoetkoming waarop hij/zij recht heeft. Het is de plicht van de overheid de burger hierover terdege te informeren. Belangrijke informatiecampagnes in 2001 worden voorzien voor de herziening van de tegemoetkomingen aan particulieren zoals de huursubsidie, de renovatiepremie en de hypotheaire leningen.

Een zeer belangrijk initiatief in het kader van communicatie met en informatie naar de burger is de website "*Wonen in Vlaanderen*" die thans door de afdeling Woonbeleid van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ontwikkeld wordt en die vermoedelijk begin volgend jaar operationeel zal worden. Hier zal de burger heel wat informatie vinden over het huisvestingsgebeuren in Vlaanderen in het algemeen, de bestaande regelgeving en woonpremies. Het zal echter ook mogelijk zijn om formulieren op te vragen en online in te vullen. Hiermee wordt dus een begin gemaakt van het elektronische loket zoals aangekondigd door de minister-president.

Een laatste nieuw initiatief is de ondersteuning van '*voorbeeldprojecten*' met jaarlijks 10,8 miljoen frank. Hier kunnen allerlei projecten onder schuil gaan, zoals bijvoorbeeld projecten omtrent duurzaam en ecologisch bouwen. Deze basisallocatie heeft vooral tot doel de bijkomende overheadkosten die gepaard gaan met de uitbouw en uitbating van dergelijke voorbeeldprojecten, op te vangen.

5. *Overzicht uitgavendecreetsbepalingen*

De artikelen 14, 16, 31, 83, 94 en 110 hebben betrekken op programma 62.4 Huisvesting en programma 62.6 Vlabinvest.

Artikel 14 maakt het mogelijk dat er subsidies kunnen worden toegekend aan de diverse huisvestingsinitiatieven zoals die in de begroting opgesplitst worden over de diverse basisallocaties.

Artikel 16 regelt de machtiging waarbinnen het Vlaams Woningfonds verbintenissen mag aangaan voor het toestaan van sociale leningen aan gezinnen met kinderen en waaraan de gewestwaarborg mag gehecht worden. De machtiging voor het VWF blijft ook in 2001 onveranderd op 5,5 miljard frank.

Artikel 31 regelt de gewestwaarborg voor de leningen die de VHM aangaat voor de financiering van haar diverse investeringsprogramma's.

Artikel 83 regelt de kapitaalsubsidie aan de VHM. De minister wordt gemachtigd ten belope van het in de begroting opgenomen bedrag, zijnde 5.279 miljoen frank, in te schrijven op het kapitaal van de VHM.

Artikel 94 keurt de begroting van de DAB Fonds voor de financiering van het urgentieplan voor de sociale huisvesting (Domus Flandria) goed. Het betreft hier een aflopend programma waarop geen nieuwe vastleggingen meer geschieden en enkel nog betalingen gebeuren.

Artikel 110 ten slotte keurt de begroting van Vlabinvest goed. Er wordt geen nieuwe dotatie noch bijkomende betalingskredieten gevraagd. Zoals steeds in het verleden het geval was, wordt thans ook ingeschreven dat het niet gebruikte saldo van de éénmalige machtiging van 1992 wordt overgeheveld naar 2001.

6. *Besluit*

De minister stelt dat de doelstellingen van het woonbeleid ambitieus zijn en dat de realisatie ervan niet alleen zal afhangen van de aard en de omvang van de beschikbaar gestelde middelen.

Vooral de wil om te slagen bij alle betrokken instanties zal doorslaggevend zijn, niet in het minst bij het lokale bestuursniveau en bij de sociale huisvestingsactoren.

Bovendien hangen de slaagkansen af van de doorzichtigheid en de hanteerbaarheid van de procedures en de reglementering, en zeker ook van een goede communicatie en samenwerking tussen burger en overheid, tussen publieke en private sector, tussen de verschillende overheidsinstanties onderling.

Daarom zal de komende maanden eveneens werk worden gemaakt van een herstructurering met het oog op een duidelijke taakverdeling binnen de sector, en van een verdere vereenvoudiging van de regelgeving.

Ten slotte zal zeker in de sfeer van het wonen toenemende aandacht moeten gaan naar vormen van inspraak en betrokkenheid van de bewoners, de buurtgemeenschappen en de burgers zelf.

II. Bespreking

Algemene beoordeling

Mevrouw *Veerle Heeren* is van oordeel dat er naar aanleiding van deze begrotingsronde en beleidsbrief – en dit in tegenstelling tot de begroting 2000 – een aantal fundamentele krijtlijnen worden uitgezet voor het toekomstig huisvestingsbeleid. De beleidsbrief Vlaams Woonbeleid vormt een vrij logisch geheel en geeft ook een goede stand van zaken van de uitvoering van de beleidsnota Vlaams Woonbeleid 1999-2004 (*Parl. St.* VI. Parl. 1999-2000, 143/1). Verder verheugt de spreker zich in de verhoging van het huisvestingsbudget met drie miljard frank. Een dergelijke verhoging is alleszins noodzakelijk om de verhoging van het aanbod met 15.000 extra sociale woningen te realiseren.

De heer *Francis Vermeiren* staat positief tegenover de voorstellen in de beleidsbrief. Hij verklaart alle initiatieven toe te juichen die van aard zijn de sociale huisvesting te ondersteunen. De VLD-fractie heeft in het verleden altijd gesteld dat de problematiek van de sociale huisvesting drastischer moet worden aangepakt, onder meer via huursubsidies en het aanbieden van sociale koopwoningen en sociale kavels. In deze beleidsbrief wordt aan die visie tegemoet gekomen. De spreker vindt wel dat de discussie over sociale huisvesting niet in zwart-wittermen mag worden gevoerd, waarbij de eige-

naars steevast als zondebok worden afgeschilderd. Ook vele eigenaars willen de sociale huisvesting vooruithelpen. Tegen de huisjesmelkers daarentegen moet streng worden opgetreden, onder meer op basis van instrumenten uit de Vlaamse Wooncode. Anderzijds meent de spreker dat ook niet alle huurders vrijuit gaan. Sommigen gebruiken alle mogelijke middelen om hun doel te bereiken. Het komt er volgens de heer Vermeiren op aan een constructieve samenwerking op te zetten tussen eigenaars, administratie, huurders en gemeentebesturen. In het verleden werd er tussen die protagonisten teveel een sfeer van vijandigheid gecreëerd.

De *minister* verklaart dat het beleid erop gericht moet zijn dat zoveel mogelijk mensen in Vlaanderen goed en betaalbaar kunnen wonen. Daarvoor moeten meerdere actoren worden ingezet dan de klassieke actoren, de socialehuisvestingsmaatschappijen in de huur- en koopsector. Er moet een meer aanbodgericht beleid worden gevoerd. Daarvoor bestaat er in deze commissie blijkbaar voldoende steun. De minister erkent dat er in het verleden veel wantrouwen bestond tegenover de eigenaars. Dat moet men kunnen overstijgen, zodat alle actoren kunnen worden ingezet om het doel van het betaalbaar en kwaliteitsvol wonen te bereiken. Daarvoor moet een pakket van maatregelen worden genomen waarbij alle actoren worden betrokken.

De minister is zich ervan bewust dat er binnen de sector van de huisvesting momenteel nogal wat vragen leven. Er wordt immers een reorganisatie van de administratie voorbereid, de gemeenten worden door de huidige regering meer naar voor geschoven als partner, enzovoort. De minister hoopt, ook in samenspraak met de commissie, de komende maanden tot de best mogelijke oplossing te kunnen komen.

Verzekering tegen inkomensverlies

Mevrouw *Veerle Heeren* stelt vast dat het budget voor de verzekering tegen inkomensverlies zoals bij de begroting 2000 nog steeds 52,5 miljoen frank bedraagt. Dit is merkwaardig omdat naar aanleiding van de begrotingscontrole dat budget nog met 20 miljoen frank werd verhoogd. Denkt de minister dat de tendens van 2000 zich in 2001 niet zal doorzetten?

De *minister* verklaart dat het bedrag van 52,5 miljoen frank het bedrag is dat er op kruissnelheid nodig is. Het bedrag van 72 miljoen frank is het gevolg van overdrachten van de voorgaande jaren

1997 en 1998. Het gaat dus om niet-opgebruikte kredieten.

De minister is van oordeel dat dit instrument nog beter bekend moet worden gemaakt. Er gaat immers een geruststellend effect vanuit voor diegenen die in een woning willen investeren.

Limburgfonds

Mevrouw *Veerle Heeren* merkt op dat de dotatie voor het Limburgfonds gehalveerd wordt. Kan de minister een verklaring geven voor de verschuiving die zich in de basisallocaties heeft voorgedaan ?

De *minister* antwoordt dat het ingeschreven bedrag het bedrag is dat men boekhoudkundig nodig heeft. Omwille van nog aanwezige saldi kan de dotatie beperkt worden. Volgend jaar zal de dotatie allicht weer verdubbelen. Er gaat hier dus geen wijziging van het beleid achter schuil.

Subsidies voor renovatie en bouw van woningen

Mevrouw *Veerle Heeren* stelt vast dat hiervoor een bedrag van 1,7 miljard frank wordt uitgetrokken. Kan de minister gegevens verstrekken over de spreiding van dat bedrag over 306 Vlaamse gemeenten (de Vlaamse gemeenten zonder Antwerpen en Gent) ? Welke gemeenten maken hiervan het meest gebruik ? De spreker vindt het eigenaardig dat 306 Vlaamse gemeenten het moeten stellen met 1,7 miljard frank, terwijl de steden Antwerpen en Gent samen nog steeds aanspraak kunnen maken op 1,1 miljard frank. Zij hoopt dat de bedragen voor die steden de volgende jaren kunnen verminderen, want dat zou betekenen dat de inspanningen eindelijk resultaat opleveren op het terrein.

De *minister* verklaart nog geen duidelijk zicht te hebben op de verdeling. Het gaat alleszins om een cruciale vraag. De minister heeft aangedrongen op meer middelen en heeft die ook verkregen zoals men uit de ontwerpbegroting kan opmaken. Hoe die middelen geografisch gespreid zullen worden, is nog niet uitgemaakt. Men moet kijken naar de behoeften en ook de discussie over de verdelingscriteria van het gemeentefonds staat niet los van de spreidingsvraag.

De minister merkt op dat hij momenteel geconfronteerd wordt met tegenstrijdige signalen vanuit de lokale besturen die hun begroting 2001 voorbereiden. Enerzijds zijn er een aantal landelijke gemeenten die pleiten voor meer middelen. Ander-

zijds luiden ook de grote steden de noodklok. In Antwerpen en Gent bijvoorbeeld stelt zich het probleem van de slechte kwaliteit en gedeeltelijke leegstand van oudere woonblokken. In die blokken treft men ook een opeenstapeling aan van sociale problemen en marginaliteit. Hoe dit alles zich zal vertalen in de spreiding van de middelen is vandaag echter nog niet uitgemaakt. Het is uiteindelijk de VHM die op basis van de binnenkomende vragen uitmaakt aan wie de kredieten worden toegekend. Momenteel overtreffen de kredieten nog de vraag zodat er zich niet onmiddellijk een probleem stelt.

Mevrouw *Ann De Martelaer* merkt op dat er premies zullen worden gegeven aan mensen die hun woning willen renoveren. Zij is van oordeel dat die premies vooral bestemd moeten worden voor bepaalde zwakkere doelgroepen.

De heer *Herman De Loor* is verheugd dat er voor renovatie meer middelen worden voorzien. Hij meent dat er op dit vlak nood is aan een sensibiliseringscampagne. Vooral in Oost- en West-Vlaanderen schort er een en ander aan vele woningen.

Hierbij aansluitend verwijst de heer *Dirk De Cock* naar gegevens van de intercommunales DDS en Land van Waas waaruit blijkt dat 20% van de woningen op hun werkingsgebied niet aangepast zijn. Vandaar hecht de spreker veel belang aan renovatie. Die zou extra gestimuleerd moeten worden.

Het is de *minister* bekend dat de provincies Oost- en West-Vlaanderen probleemgebieden inzake huisvesting zijn. Dat blijkt ook uit de kaart van de woonvernieuwingsgebieden. In het besluit van 25 juli 2000 van de Vlaamse regering is bepaald dat er een dubbele subsidiëring kan gebeuren voor de woonvernieuwings- en woningbouwgebieden. Dat zal tot gevolg hebben dat er in een aantal wijken en kernen in Oost- en West-Vlaanderen sneller een initiatief kan worden genomen dan in andere plaatsen.

Evolutie van de grondprijzen

Mevrouw *Veerle Heeren* vindt het eigenaardig dat de analyse van de grondprijzen in Vlaanderen gebaseerd is op gegevens van 1980-1998, terwijl de meest recente gegevens voor 1999 niet zijn opgenomen. Op basis van de cijfers van 1999 krijgt men nochtans een ander beeld van de evolutie van de grondprijzen. In bepaalde regio's zijn de prijzen in dat jaar immers toegenomen met 28%, terwijl in andere regio's de prijsstijging minder sterk was. Dat is ook tot uiting gekomen tijdens de hoorzit-

tingen in het kader van het voorstel van resolutie betreffende de nood aan betaalbare bouwgronden en woningen. Het is aan te bevelen dat het beleid zich zou baseren op de meest actuele gegevens.

De *minister* antwoordt dat op het ogenblik dat de beleidsbrief werd opgemaakt men nog niet over de gegevens van 1999 beschikte. Intussen zijn er inderdaad meer actuele gegevens bekend, maar men moet deze problematiek ook op langere termijn bekijken. Speculatieve bewegingen hebben ook te maken met andere aspecten, bijvoorbeeld de rentestand of de beurstoestand. De statistieken waar naar de beleidsbrief verwijst, geven alleszins een goed beeld van de evolutie van de grondprijzen de laatste jaren.

Reservegronden van de socialehuisvestingsmaatschappijen

De VHM zou volgens mevrouw *Veerle Heeren* strategische sociale gronden op de markt kunnen brengen in het kader van een grond- en pandenbeleid. In het verleden werden er in die gronden heel wat overheidsmiddelen geïnvesteerd. Het is absoluut noodzakelijk dat deze voor de realisatie van sociale woningen kunnen aangewend worden. De minister moet daarvan een prioritair strijdpunt maken en daarover zo snel mogelijk duidelijkheid verschaffen aan de huisvestingsmaatschappijen. Als men van de actoren op het terrein resultaten verwacht, moet men hen ook van de nodige faciliteiten voorzien.

De *minister* antwoordt dat de vraag om de reservegronden op de markt te brengen algemeen wordt gesteld. Er zal een moeilijke evenwichtsoefening moeten worden gemaakt. Enerzijds moeten de basisregels van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden gehandhaafd. Men moet de vrije ruimte in Vlaanderen niet opnieuw gaan aansnijden omwille van de gestegen grondprijzen. Anderzijds moeten aan de aanbodzijde een aantal gronden in de stedelijke en andere kernen terug op de markt worden gebracht. Een dergelijke evenwichtsoefening werd voor de provincie Antwerpen reeds uitgevoerd in samenwerking met de diensten van ruimtelijke ordening, dit in het kader van een screening van de reservegronden. Op korte termijn moet een gelijkaardige screening ook voor de andere provincies voltooid zijn. Dan moet duidelijk zijn welke gronden op korte termijn op de markt gebracht kunnen worden. Vervolgens stelt zich de vraag of men die gronden kan reserveren voor de klassieke huisvestingssector of dat men als middel tot financiering ook de private huisvestingssector – die bijzonder geïnteresseerd is – kan betrekken.

Publiek-Private Samenwerking (PPS)

Mevrouw *Veerle Heeren* vraagt wat de minister in het kader van het huisvestingsbeleid onder PPS verstaat. Zijn er indicaties dat de private sector een bijdrage kan leveren op het vlak van de sociale huisvesting? Uit de beleidsbrief blijkt dat men de private sector subsidies wil verlenen om sociale huisvestingsprojecten te realiseren. Tegelijk zou men de private partners ontheffen van de naleving van de wetgeving inzake overheidsopdrachten. Dit lijkt volgens de spreker toch problemen te stellen. Als men vanuit de overheid subsidies verleent, moeten de gesubsidieerden toch ook de wetgeving naleven.

De *minister* verklaart dat het niet de bedoeling is de wetgeving inzake overheidsopdrachten te ontwijken, ook niet als het gaat om PPS-projecten in de sociale huisvesting.

De heer *Herman De Loor* stelt dat zijn fractie voorstander is van meer investeringen in kleinschalige groepswooningbouw in de kernen. De voorkeur moet gaan naar naast elkaar gelegen krotwoningen die vervangen kunnen worden door appartementen. Kleinschaligheid is van cruciaal belang om concentratie en overbewoning van een site tegen te gaan. Dit is echter doorgaans niet de optie wanneer privé-kapitaal wordt ingeschakeld om aan sociale huisvesting te doen. Private investeerders zijn vooral geïnteresseerd in winstmaximalisatie en veel minder in sociale doeleinden. Voor hen is het veel interessanter om zoveel mogelijk woongelegenheden te creëren op een zo klein mogelijke ruimte. Grootschalige hoogbouw moet echter absoluut worden vermeden. Hiermee moet rekening worden gehouden als men met de PPS-formule wil werken. Men mag niet in de fouten uit het verleden hervallen.

De *minister* vindt de vraag naar de wijze van inschakeling van de private sector cruciaal. Moet men bijvoorbeeld private projectontwikkelaars subsidies geven? Of moet men naar Brits voorbeeld de volledige projectontwikkeling – weliswaar binnen een duidelijk (financieel) kader – overlaten aan geïnteresseerde private ontwikkelaars? De minister stelt dat men de PPS-formule niet als een wondermiddel mag beschouwen. Budgettair mag men niet te hoge verwachtingen hebben van die formule. Uit het Britse voorbeeld kan afgeleid worden dat de meerwaarde die men voor het budget kan realiseren ongeveer 17% bedraagt.

De minister is geen voorstander van het geven van rechtstreekse subsidies aan private ontwikkelaars.

Wat wel zou kunnen, is dat men een private ontwikkelaar de opdracht geeft om bijvoorbeeld 20 woningen volgens een bepaald plan op een bepaald terrein te realiseren, waarbij de verhuring door de overheid gewaarborgd wordt. Een volgende mogelijkheid is dat men de gewaarborgde huurinkomsten koppelt aan het verlenen van huursubsidies. Een laatste mogelijkheid is dat de private sector los van de huisvestingsmaatschappijen projecten ontwikkelt. De overheid kan dan een basiskwaliteit vragen en in ruil het systeem van de huursubsidie voor kortere of langere tijd waarborgen.

Mede dankzij de inschakeling van de private sector zouden de wachtlijsten bij de huisvestingsmaatschappijen dus sneller kunnen worden ingekort. Bovendien kan op die manier het aantal extra sociale woningen dat men wil realiseren nog gevoelig verhogen, dus bovenop de in het regeerakkoord aangekondigde 15.000 extra woningen. Via het systeem van de huursubsidie zal men immers meer gezinnen kunnen helpen dan via de klassieke weg van het bouwen van woningen door de huisvestingsmaatschappijen. Het moet daarbij niet noodzakelijk over nieuwbouw gaan ; ook renovatie behoort tot de mogelijkheden.

15.000 extra sociale huurwoningen

Mevrouw *Veerle Heeren* stelt vast dat de bouw van 15.000 extra sociale huurwoningen een belangrijke doelstelling blijft. Positief daarbij is dat de VHM en de socialehuisvestingsmaatschappijen (SHM) daarvoor zullen worden ingeschakeld. Het blijft evenwel onduidelijk hoe deze extra woningen over Vlaanderen verdeeld zullen worden. Is er enig zicht op een provinciale verdeelsleutel ?

Volgens de spreker rekent de minister op de inbreng van private initiatiefnemers om voor 5.000 extra huurwoningen te zorgen, zodat men het eerder door de minister vooropgestelde cijfer van 20.000 woningen toch nog zou bereiken. Mevrouw Heeren vraagt hoe dat concreet zal gebeuren. Hoe zal men de private sector kunnen overhalen om mee te gaan investeren ?

Mevrouw *Ann De Martelaer* is verheugd dat het aantal sociale huurwoningen gevoelig zal worden uitgebreid en dat daarvoor ook extra middelen worden voorzien. Zullen de 15.000 extra sociale woningen effectief gebouwd zijn op het einde van de legislatuur ? Zal er voldoende aandacht zijn voor de kwaliteit van de bijkomende sociale huurwoningen ? Wordt er rekening mee gehouden dat er in bepaalde regio's meer behoefte bestaat aan bijkomende sociale woningen ? Welk soort wonin-

gen zal worden gerealiseerd ? Zullen het bijvoorbeeld woningen zijn voor kleine gezinnen of voor bejaarden ?

De *minister* antwoordt dat de aangekondigde 15.000 woningen op het einde van deze legislatuur niet allemaal afgewerkt zullen zijn. Tegen dan zullen wel de nodige maatregelen en beslissingen zijn genomen om ze te realiseren. Verwijzend naar het Domus Flandria-programma dat in 1992 van start ging, stelt de minister dat er vandaag in uitvoering van dat programma nog woningen worden opengesteld.

De heer *Herman De Loor* verklaart dat zijn fractie de ambitie om 15.000 extra sociale woningen te bouwen voluit steunt. Het gaat wel om een enorme opgave. Ter illustratie verwijst de spreker naar het project Domus Flandria. Om die opgave waar te maken moeten heel wat randvoorwaarden vervuld zijn. De SHM's moeten bijvoorbeeld sneller op de bal kunnen spelen. Dit vereist een sterke vereenvoudiging van de administratieve procedures. Er is daarvoor nu een eerste aanzet gegeven en de minister moet daar verder werk van maken. Een probleem kan zich wel stellen bij het verwerven van gronden door SHM's. Die moeten nu projecten kunnen voorleggen vooraleer zij gronden kunnen verwerven. Men moet overwegen om af te stappen van een strikte koppeling tussen een bouwproject en een subsidieaanvraag voor een verwerving van gronden. Bovendien moeten de SHM's over voldoende aansnijdbare grond kunnen beschikken of snel gronden en woningen kunnen opkopen. Het tekort aan (betaalbare) bouwgrond maakt de opdracht niet gemakkelijker, maar er is ook een keerzijde : dankzij de dure grond groeit de aandacht voor renovatie.

De *minister* stelt dat de projectsubsidies nu reeds losgekoppeld zijn van de aankoop van gronden. Dat betekent dat de SHM's vooruitziender kunnen werken en dat zij bijvoorbeeld gronden kunnen aankopen zonder dat er al een project voor bestaat. Op die manier kunnen de SHM's zelf een soort grondregie aanleggen.

De heer *Herman De Loor* verwijst naar de vraag van SHM's om gronden te ruilen met andere openbare besturen en om de beschikking te krijgen over verlaten bedrijfspanden, oude schoolgebouwen, leegstaande kloosters, enzovoort. Het gaat vaak om goed gelegen panden die nu een kankerplek in de centra vormen. Door de hoge aankoopprijs gecombineerd met de afbraak-, nieuwbouw- of renovatiekosten zijn dergelijke projecten financieel vaak moeilijk haalbaar.

Voor de *minister* is een verhoging van het aantal sociale woningen een absolute prioriteit. Hij stelt dat het fenomeen van de denataliteit intussen voorbijgesneld is door de gezinsverdunding, waardoor de vraag naar huisvesting toch blijft toenemen. Hij merkt op dat oudere mensen vaak nog over vrij grote woningen beschikken waarin slechts één of twee mensen wonen. Men zou die woningen kunnen ontdebellen en omvormen tot kangoeroewoning of duplexwoning. Men kan dan vrij snel en met een relatief geringe inspanning via renovatie de woonkwaliteit verbeteren en naar een verdubbeling gaan van het aantal woningen. Ook kan er in zulke gevallen een koppeling gebeuren aan het toekennen van huursubsidies. Hetzelfde zou men kunnen voorzien als een jong gezin zou gaan samenwonen met een bejaard gezin.

De heer *Francis Vermeiren* merkt op dat het stimuleren van het samenwonen van jongere en oudere gezinnen in een ontdebeld woning ook belangrijk is om de gevolgen van de demografische evolutie op te vangen.

Mevrouw *Veerle Heeren* vraagt of er subsidies zullen komen om het concept van de kangoeroewoning te stimuleren, bijvoorbeeld als het gaat om nieuwbouw in een binnenstad.

De belangrijkste bijdrage die er vanuit de Vlaamse overheid kan worden gegeven om de woningbouw aan te moedigen en het aantal wooneenheden uit te breiden, is volgens de *minister* een versoepeling van de wijze waarop de administratie omgaat met de reglementering inzake ruimtelijke ordening. Niet de reglementering zelf moet worden versoepeld. Bedoeld wordt de wijze waarop ambtenaren van stedenbouw in de praktijk omgaan met de regels. De verschillende betrokken administraties zouden veel meer met elkaar moeten samenwerken. De administratie voor ruimtelijke ordening moet absolute voorrang geven aan kernversterkende projecten die het aantal wooneenheden gevoelig uitbreiden. Het maakt daarbij niet uit of die projecten uitgaan van de private sector of vanuit de SHM's. Om die principes te laten doorsijpelen heeft de minister in juni 2000 samen met de minister van Ruimtelijke Ordening een werkgroep opgericht. Daarin zijn ook de provinciale diensten van Ruimtelijke Ordening vertegenwoordigd. In die werkgroep zullen heel praktische en concrete afspraken worden gemaakt met betrekking tot de toepassing van interne administratieve richtlijnen. Daardoor zullen in de nabije toekomst zaken mogelijk worden die dat vandaag niet zijn.

De heer *Mark Van der Poorten* verklaart dat hij volledig achter de doelstelling staat om het aantal sociale woningen gevoelig uit te breiden en dat hij daar op het terrein zelf ook wil aan meewerken. Hij wijst wel op de problemen en remmen die de SHM's op het terrein ervaren. Die liggen op de eerste plaats op het vlak van de ruimtelijke ordening en de logheid van de VHM. Door dat strakke kader is het enorm moeilijk om binnen een tijdsperiode van 6 à 7 jaar een project te realiseren. Hoe wil de minister in die omstandigheden de PPS-formule toepassen? Als men dat strakke kader zou versoepelen en zou werken met een enveloppesysteem voor de SHM's, zouden die sneller kunnen werken en effectief kunnen bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen.

De *minister* is van oordeel dat men inderdaad naar een enveloppesysteem moet evolueren, maar hij laat in het midden of dat via de SHM's of de gemeenten moet gebeuren.

Studie over de financieringsstromen in de huisvestingssector

Mevrouw *Veerle Heeren* merkt op dat er een studie wordt aangekondigd met het oog op de optimalisering van de financieringsstromen. Intussen werd een offerte uitgeschreven en werd reeds tot aanbesteding overgegaan. Wanneer kunnen de resultaten van deze belangrijke studie worden verwacht? Het is wel merkwaardig dat deze studie geen betrekking heeft op de subsidies aan de sociale verhuurkantoren (SVK). Wat is hiervan de reden? Het zou immers interessant zijn om te vernemen hoeveel de beheerskosten per beheerde woning bedragen voor de SVK's.

Hervorming van de huisvestingssector

Mevrouw *Veerle Heeren* stelt vast dat een hervorming van de huisvestingssector wordt aangekondigd. Een dergelijke hervorming is allicht nodig als men 20.000 extra sociale woningen wil realiseren. Er is sprake van een nieuwe taakverdeling tussen de administratie voor huisvesting en de VHM, die respectievelijk zouden instaan voor beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering. Is het de bedoeling dat de administratie de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse regering en de VHM zou voorbereiden? Welke concrete timing zal worden gevolgd? De spreker is van oordeel dat die beheersovereenkomst al op korte termijn kan worden af-

gesloten, gezien het vele voorbereidend werk dat reeds is verricht.

De fundamentele vraag inzake de hervorming is volgens mevrouw Heeren wie wat zal gaan doen. Zal de minister rechtstreeks ingrijpen in de werking van de administratie en van de VHM ? Hoe zal de relatie zijn met de raad van bestuur van de VHM ? Zal de administratie ook de verantwoordelijkheid krijgen over het geheel van de middelen, in het bijzonder over de subsidies in de private sector ? Wat zal de toekomstige rol worden van de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur ? Het lijkt de spreker logisch dat die bevoegd zou blijven voor de toekenning van subsidies voor het bouwrijp maken van gronden, infrastructuur- en rioleringswerken en gemeenschapsvoorzieningen voor sociale woningen. Waar zal de algemene controle worden uitgeoefend over de naleving van de beleidsdoelstellingen, de wetgeving en de reglementering ? Tussen de VHM en de Vlaamse overheid zal een beheersovereenkomst worden afgesloten. Impliceert dit dat er ook een beheersovereenkomst zal komen tussen de VHM en de SHM's ? Zal de VHM jaarlijks moeten rapporteren over de uitvoering van de beheersovereenkomst ?

Volgens mevrouw Heeren moet er een duidelijke taakafbakening komen tussen de VHM en de SHM's. Het feit dat de VHM zich te sterk als voogdijoverheid profileert is vaak een bron van conflict. Er moet een goed evenwicht gevonden worden tussen enerzijds het toezicht vanuit de VHM en anderzijds de autonomie van de huisvestingsmaatschappijen. De vraag is wie de controle zal uitoefenen op de naleving van de beheersovereenkomsten met de SHM's. Het lijkt de spreker evident dat dit door de VHM zou gebeuren. De VHM zal immers zelf verantwoording moeten afleggen ten aanzien van het Vlaamse Gewest. Om aan de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid te voldoen, zal de VHM een beroep moeten doen op de actoren op het terrein, met name de SHM's.

Mevrouw Heeren vraagt ten slotte waarom er met het Vlaams Woningfonds (VWF) een protocol en dus geen beheersovereenkomst zal worden afgesloten. Wat is het verschil tussen een beheersovereenkomst en een protocol ?

De *minister* antwoordt hierop dat het VWF zelf geen beheersovereenkomst wenst af te sluiten. Het VWF is een coöperatieve vennootschap waarop de Vlaamse overheid iets minder greep heeft dan bijvoorbeeld op de eigen Vlaamse Openbare Instellingen (VOI) als de VHM.

De heer *Mark Van der Poorten* vraagt hierover nadere toelichting. Verder wenst hij te weten of de minister de bedoeling heeft om in het kader van de hervorming van de sector te evolueren naar één instelling die zou instaan voor de kredietverlening.

De *minister* stelt dat er een decreet wordt voorbereid met betrekking tot de hervorming van de sector. Men zal enkel wijzigingen aan de huidige toestand aanbrengen waar dit een verbetering zal betekenen. In dat decreet zal het principe en een model van beheersovereenkomst ingeschreven worden. De beheersovereenkomst moet een afdwingbaar instrument zijn waarmee de overheid een verzelfstandigde opdracht aan een 'agentschap' kan toevertrouwen onder welbepaalde (ook financiële) voorwaarden. Ook zullen de termijnen erin worden bepaald, evenals de wijze waarop de overheid kan toezien op de toepassing. Een protocol daarentegen is een niet-juridisch gedefinieerd document waarin er een afspraak wordt gemaakt tussen partijen die ten opzichte van elkaar verbintenissen aangaan. Het gaat eerder over een intentieverklaring dan over een juridisch afdwingbaar instrument. Momenteel zijn er overigens al verschillende beheersovereenkomsten met VOI's die een decretale basis hebben (bijvoorbeeld met De Lijn). De regering wil evolueren naar enkele types van beheersovereenkomst om de verhouding tussen de overheid en de verzelfstandigde agentschappen transparanter te maken.

De minister herhaalt dat het VWF een instelling is van een totaal andere orde dan de VOI's die bij decreet zijn opgericht. Het VWF is een privé-initiatief waaraan onder welbepaalde voorwaarden een aantal financiële middelen worden toevertrouwd.

Mevrouw *Veerle Heeren* vraagt of de minister streeft naar één soort kredietinstelling die op de markt gaat opereren en of het VWF die instelling kan zijn.

De *minister* verklaart dat het VWF de afgelopen decennia een belangrijke maatschappelijke meerwaarde heeft betekend in het woonbeleid in Vlaanderen. Hij heeft nog geen duidelijk antwoord op de vraag van de spreker. Een en ander zal bekeken worden in het kader van de ruimere reorganisatie van de sector. De sector van de kredietvennootschappen is momenteel overigens volop in beweging. Men moet ook nagaan waar de toegevoegde waarde ligt van de kredietvennootschappen in het totale beleidsinstrumentarium. De mogelijkheid die de vorige spreker schetst, behoort tot de mogelijkheden maar er is daaromtrent nog geen enkele beslissing genomen. De minister wil de activiteiten

van het VWF in de huisvestingssector niet stoppen omdat die aan een relatief lage kost toch een hoge toegevoegde waarde hebben. Over de toekomst wil hij zich nog niet uitspreken, ook omdat dit het voorwerp moet uitmaken van besprekingen met de kredietvennootschappen zelf.

Het lijkt mevrouw *Veerle Heeren* inderdaad evident dat de rol van het VWF aan bod zou komen bij de besprekingen over de reorganisatie van de sector. Op zich heeft zij er geen probleem mee dat het VWF de rol zou vervullen van enige kredietinstelling, maar dan moet dit wel geregeld worden in een beheersovereenkomst en niet in een protocol.

De heer *Dirk De Cock* merkt op dat er in de beleidsbrief geen sprake meer is van de opdrachthouders voor de sociale huisvesting. Die kwamen nog wel voor in de beleidsnota van vorig jaar en in de Vlaamse Wooncode. Oorspronkelijk kregen die nochtans een centrale plaats in het geheel.

De *minister* antwoordt dat men de positie van de opdrachthouders voor de sociale huisvesting zal bekijken in functie van de reorganisatie van de sector. Eerst moet de rol van de administratie en de VHM duidelijk afgebakend zijn.

Wat de algemene hervormingsplannen betreft, stelt de minister dat men vooreerst uitgaat van het primaat van de politiek. Dat impliceert dat het Vlaams Parlement en vervolgens de regering een grote sturende rol krijgen. Men moet evolueren naar een ministerie van Huisvesting. De administratie voor huisvesting krijgt de belangrijke taak om een Vlaams meerjarenplan Wonen uit te tekenen. De VHM zal samen met de administratie en de minister een soort beleidsraad vormen, waarin er afspraken over de taakverdeling moeten worden gemaakt. In de beleidsraad worden de beleidsvoorbereidende en controlerende taken samengebracht. De VHM zal zich vooral moeten bezighouden met projectontwikkeling en het financieel beheer ervan. Tegelijk zal de VHM samen met de SHM's een diensten- en kenniscentrum moeten worden voor al diegenen die actief zijn inzake wonen in Vlaanderen.

De klanten van de SHM's zijn in die optiek in eerste instantie de gemeenten, die op het vlak van het kwaliteitsvol en betaalbaar wonen veel actiever zullen moeten optreden. Dat optreden veronderstelt een stuk repressie, zoals ook vandaag al het geval is met de bevoegdheden van de burgemeester op basis van de Vlaamse Wooncode. Daarnaast zullen de gemeenten rechtstreeks betrokken worden bij de projectontwikkeling. Een tweede

groep klanten zijn de geïnteresseerde privé-groepen. Ten slotte zullen de SHM's ook optreden als dienstencentrum voor het publiek, dit wil zeggen individuele burgers en ook de bewoners.

De minister stelt dat de hervorming van de sector nog niet volledig is uitgetekend. Binnen de Vlaamse regering wordt momenteel vooral nagedacht over de vraag hoe men de splitsing tussen beleidsvoorbereiding en –uitvoering kan concretiseren. Eens die principes zijn vastgelegd, zal de minister zich samen met alle actoren beraden over de details van de hervorming.

Wat de beheersovereenkomsten betreft, verklaart de minister dat er tussen hem en de VHM een beheersovereenkomst zal worden opgemaakt. Hoe vervolgens een beheersovereenkomst tussen de VHM en de SHM's zal worden afgesloten en wat de rol van de kernadministratie daarin zal zijn, is vandaag nog niet duidelijk.

Mevrouw *Veerle Heeren* is van oordeel dat, als men de VHM zou opleggen om bepaalde resultaten te behalen binnen een bepaalde termijn, het ook logisch is dat men de middelen bij de VHM zou onderbrengen. De VHM moet immers de garantie leveren dat de SHM's de woningen op het veld zullen realiseren. Het lijkt niet logisch dat de middelen rechtstreeks van de administratie naar de gemeenten gaan en ze vervolgens worden overgemaakt aan de SHM's, terwijl men tegelijk garanties vraagt aan de VHM over het bereiken van resultaten.

De beste manier om de gemeenten bij het huisvestingsgebeuren te betrekken, is volgens de heer *Francis Vermeiren* dat men hen kredieten verschaft en hen vervolgens verplicht om initiatieven te nemen. Als ze dat niet doen, zullen die bestuurders bij de verkiezingen politiek worden afgestraft.

De *minister* stelt dat het afsluiten van een beheersovereenkomst uiteraard ook middelen met zich zal meebrengen. Op een bepaald ogenblik zal de kernadministratie op basis van de woonbehoeftestudie Vlaanderen de behoeften vaststellen. Bij het begin van de legislatuur zal er dan een beheersovereenkomst worden opgemaakt waarin de regering de VHM een bepaald bedrag geeft om een vastgesteld aantal woningen met een bepaalde kwaliteit in Vlaanderen te realiseren. Een mogelijke weg is dan dat de VHM – op basis van provinciale verdeelsleutels – zelf projecten kan laten ontwikkelen. Een andere mogelijkheid is dat men het investeringsfonds gaat uitbouwen waarbij men de vraagzijde vanuit de gemeenten laat bepalen. De ge-

meenten zullen dan uiteindelijk met hun trekkingsrechten sociale huisvesting op het investeringsfonds een opdracht kunnen geven aan de SHM's – en dit al of niet via de VHM – om een aantal projecten in hun gemeente te realiseren.

Mevrouw *Veerle Heeren* blijft het moeilijk hebben met het feit dat men resultaten verwacht van de VHM zonder dat men die impact zou geven op de middelen. Men zou toch een stok achter de deur moeten kunnen voorzien.

De *minister* stelt dat men vandaag ook afhankelijk is van de SHM's wat het al dan niet bereiken van de doelstellingen betreft. Wat hij alleszins ook aan de VHM wil voorbehouden, is dat die ook eigen projecten zal kunnen opzetten en eigen initiatieven nemen daar waar de gemeenten in gebreke zouden blijven.

De heer *Mark Van der Poorten* benadrukt dat het niet de VHM is die het op het terrein moet waar maken. Dat zijn integendeel de SHM's. Die SHM's moeten echter rekening houden met een stortvloed aan reglementering die hen wordt opgelegd. Vooral vanuit de VHM komt er geen einde aan de interne regels die door de SHM's moeten worden nageleefd. Men zou beter overwegen de SHM's te responsabiliseren en hen een enveloppe te geven waarmee ze een bepaalde taakstelling moeten realiseren. Op die manier heeft men allicht meer kans om de doelstelling van 15.000 of 20.000 extra woningen (of 40.000 extra woningen zoals naar aanleiding van het kansarmoedebat werd gevraagd) te bereiken. Ten slotte merkt de spreker op dat, aan wie ook de taakstelling wordt toevertrouwd, er zich steeds problemen van ruimtelijke ordening zullen stellen. Die problemen vormen een hindernis om de taakstelling te halen.

Ook mevrouw *Veerle Heeren* is van oordeel dat de bevoogding door de VHM bij de meeste SHM's als negatief wordt ervaren. Men gaat bij de VHM soms te detaillistisch tewerk, wat leidt tot situaties dat de VHM zich gaat mengen in discussies over de kleur van de baksteen of de plaatsing van de verwarming. Dat kan niet de bedoeling zijn. Daarom moet er dringend een debat gevoerd worden over wat men verstaat onder enerzijds voogdij en anderzijds autonomie. Dat moet men dan verankeren in een beheersovereenkomst zodat de vele misverstanden en het onbegrip over de omzendbrieven die er nu zijn, voorkomen kunnen worden. De spreker juicht de voorgenomen reorganisatie toe als die tenminste ook leidt tot een duidelijke taakafbakening tussen de actoren.

De heer *Francis Vermeiren* steunt voluit de plannen van de minister om de sector te hervormen. Die hervorming moet ertoe leiden dat er op het terrein sneller en efficiënter kan opgetreden worden om tegemoet te komen aan de noden van de mensen.

Samenwerking met de lokale besturen

Mevrouw *Veerle Heeren* vindt samenwerking met de lokale besturen essentieel. In de Vlaamse Wooncode werden er reeds aanzetten gegeven om die samenwerking te laten uitgroeien tot een echt partnerschap. De spreker verwijst naar de in de bijlage van de beleidsbrief opgenomen tabel, waaruit blijkt dat er nog altijd gemeenten zijn waar sociale huisvesting een onbekend gegeven is. Wat kan daarvan de reden zijn ? Draagt de sociale huisvesting een dermate negatief imago met zich mee dat bepaalde gemeentebesturen er alles aan doen om toch maar geen sociale huisvestingsprojecten op hun grondgebied te laten realiseren ? Hoe zal de minister dergelijke gemeentebesturen aanzetten om op dat gebied wat meer dadendrang, en wat meer sociale verantwoordelijkheid, aan de dag te leggen ? Kan er worden overwogen om in de criteria van het gemeentefonds rekening te houden met het aantal sociale woningen op het grondgebied van een gemeente ?

In de beleidsbrief lijkt de minister aan te geven dat de gemeentebesturen zelf sociale woningen kunnen gaan realiseren. Daarmee komt men mogelijk in strijd met de artikels 28 en 29 van de Vlaamse Wooncode. Zullen die artikels gewijzigd worden ? In het verleden zijn de SHM's opgericht omwille van de gebrekkige knowhow inzake huisvesting bij de gemeentebesturen. De gemeentebesturen werden dan aandeelhouder van die maatschappijen. Intussen kregen de gemeenten wel een coördinerende rol om de inspanningen van de lokale actoren beter op elkaar af te stemmen en om eventueel zelf stimuli aan te bieden, bijvoorbeeld door gemeentelijk partrimonium ter beschikking te stellen.

De heer *Herman De Loor* merkt op dat het aantal sociale woningen in zijn gemeente Zottegem 1,86% bedraagt van het totaal aantal woningen. Daarmee scoort die gemeente beduidend lager dan het Vlaamse gemiddelde dat zich rond de 5% situeert. De spreker heeft het er moeilijk mee dat men de erkende maatschappijen in die gemeente geen toelating verleent om woonuitbreidingsgebieden aan te snijden. In die omstandigheden is het wel heel moeilijk om de opgelopen achterstand in te lopen.

De heer *Dirk De Cock* vraagt over welke middelen de minister beschikt om gemeenten te verplichten te werken aan sociale huisvesting op hun grondgebied. Wat kan de Vlaamse overheid doen als er uit studies duidelijke woonbehoeften blijken, maar er op het terrein niets gebeurt ?

De heer *Francis Vermeiren* stelt vast dat men de gemeentebesturen meer middelen wil geven om een controlerende functie uit te oefenen. Hij vraagt hoe dat in de praktijk moet gebeuren en welke middelen daarvoor worden vrijgemaakt. Zeker in de grote en middelgrote steden lijkt het moeilijk om die controlerende functie waar te maken.

De *minister* wil de gemeenten meer betrekken bij het huisvestingsgebeuren. Hiervoor bieden er zich een aantal mogelijkheden aan. Belangrijk in dat kader is de uitbouw en de ondersteuning van het unieke loket, gekoppeld aan een woonwinkel die eigenlijk in de gemeentehuizen moet worden ondergebracht. Daarnaast kunnen financiële incentives worden gegeven. Een mogelijke formule hiervoor is te werken met het gemeentelijk investeringsfonds. Men zou dan een bedrag per gemeente kunnen reserveren voor de sociale huisvesting. Die gemeente zou dan die middelen kunnen gebruiken om zelf een project te ontwikkelen of de middelen doorgeven aan de SHM om het project te realiseren. Indien de gemeente niets zou doen, zullen die middelen niet in de betrokken gemeente geïnvesteerd kunnen worden. Er zal daarover dus een debat in de gemeenteraad kunnen worden gevoerd.

De minister verwijst naar het in voorbereiding zijnde decreet op de intergemeentelijke samenwerking. De vraag zou kunnen zijn of de gemeenten niet rechtstreeks in de vorm van een intercommunale kunnen participeren in de SHM's. Daardoor zou de rechtstreekse betrokkenheid van de gemeenten bij het huisvestingsgebeuren sterk toenemen.

Het werken met trekkingsrechten op het gemeentelijk investeringsfonds lijkt de heer *Herman De Loor* ideaal voor gemeentelijke investeringen. De vraag is echter of die denkrichting vandaag voor de sociale huisvesting al haalbaar is. De spreker meent dat het beschikbare budget voor sociale huisvesting, verdeeld over 308 gemeenten, te klein zal zijn om aan de behoeften te voldoen. De gemeenten zullen gedurende jaren hun trekkingsrechten moeten opsparen vooraleer zij effectief projecten zullen kunnen realiseren.

Vereenvoudiging van de procedures

Mevrouw *Veerle Heeren* hoopt dat deze doelstelling tijdens de legislatuur kan worden gerealiseerd. Het gaat alleszins om een moeilijke opdracht, niet in het minst omdat belangrijke remmende factoren zich buiten de socialehuisvestingssector bevinden. Dit is bijvoorbeeld het geval met de eisen van de ruimtelijke ordening (hanteren van strengere criteria ten opzichte van de sociale huisvestingssector, onduidelijkheid over de benutbaarheid van bouwreserves, woonbehoeftestudies) en de milieureglementering. De administratie zelf betekent soms ook een vertragende factor in het kader van subsidieprocedures. Vaak moeten de SHM's meerdere voorstellen indienen vooraleer er een project wordt goedgekeurd. De betrokken ambtenaren verdiepen zich in de architecturale en ruimtelijke aspecten van een project, maar zien het vaak minder als hun taak om een voldoende aanbod aan sociale woningen te realiseren.

De *minister* antwoordt dat er reeds een grote vereenvoudiging van de procedures werd doorgevoerd bij besluit van de Vlaamse regering van 25 juli 2000. Ook de aanvraagformulieren werden intussen sterk vereenvoudigd.

Kwaliteit van woning en woonomgeving

Mevrouw *Veerle Heeren* stelt vast dat het cijfer van 300.000 woningen van slechte kwaliteit opnieuw opduikt. Zij hoopt dat dit aantal op het einde van de legislatuur gehalveerd zal zijn. De spreker verwijst naar de inventarisatie van 32.480 woningen van slechte kwaliteit. Op het terrein was men hier blijkbaar niet van op de hoogte. Moest dat wel het geval zijn, dan zou men veel proactiever kunnen optreden. De doorstroming van informatie vanuit de administratie naar de actoren op het werkveld is dus voor verbetering vatbaar. Hierin zou de website van de Vlaamse administratie een belangrijke rol kunnen spelen.

Mevrouw *Hilde De Lobel* verwijst naar de gegevens in de beleidsbrief over de ongeschikte en onbewoonbare woningen. Zij vraagt of een woning die onbewoonbaar verklaard werd gegarandeerd niet meer bewoond mag worden. In haar onmiddellijke omgeving bevindt zich een woning die al zes keer onbewoonbaar werd verklaard, maar toch vindt de verhuurder telkens opnieuw mensen om die gebrekkige woning aan te verhuren.

De *minister* antwoordt dat dit in principe niet kan omdat de burgemeester op dergelijke adressen geen domiciliëring kan toekennen.

Mevrouw *Hilde De Lobel* merkt op dat de onbewoonbaarverklaring vaak op overbevolking is gebaseerd. Dit gebeurt dikwijls op vraag van de huurder die aldus hoopt voorrang te krijgen met het oog op een sociale huurwoning. Eens dat gezin de woning heeft verlaten en er een kleiner gezin in de plaats komt, valt echter het aspect onbewoonbaarheid omwille van overbevolking weg. De vraag stelt zich dan of het instrument van het ongeschikt of onbewoonbaar verklaren van een woning niet moet worden herzien.

De *minister* verklaart dat de rol van de burgemeester inzake de ongeschikte en onbewoonbare woningen zeer belangrijk is. Een belanghebbende kan een aanvraag indienen waarna de gewestelijke diensten een onderzoek instellen. Vervolgens wordt er een advies voorgelegd aan de burgemeester. Bij stilzitten van de burgemeester kan de belanghebbende een beroep instellen bij de minister. De minister krijgt overigens steeds meer dossiers waarin hij moet optreden ingevolge het uitblijven van een beslissing van de burgemeester.

Volgens de minister zal de ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring als repressief instrument steeds meer gebruikt worden. Het kan alleszins niet dat een nieuwe bewoner wordt toegelaten in een woning die ongeschikt of onbewoonbaar werd verklaard. De minister rekent er eigenlijk op dat het totaal aantal woningen dermate zal toenemen dat men de basiskwaliteitsvereisten voor de woningen in Vlaanderen echt kan doen toepassen. Door het grote aanbod zal via de marktwerking het aantal slechte woningen hopelijk afnemen. Als repressief sluitstuk blijft er dan nog de mogelijkheid om tot ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring over te gaan.

Richthuurprijzen voor kamers

Mevrouw *Hilde De Lobel* is het eens met de conclusie uit de beleidsbrief dat het stelsel van de richthuurprijzen voor kamerwoningen niet wordt ingevoerd noch uitgebreid naar andere woningen. In theorie zijn die richthuurprijzen wel een goed instrument, maar in de praktijk zal enkel een groter aanbod iets kunnen oplossen.

Ondersteunen van particulieren – particuliere premies – eigendomsverwerving

Het verheugt mevrouw *Veerle Heeren* dat de minister de eigendomsverwerving wil stimuleren. Bij het aantreden van deze regering werd de sociale koopsector nog zwaar miskend. Er wordt nu een her-

oriëntering van de premies in het vooruitzicht gesteld. Wat verstaat de minister hieronder ? Wordt er een nieuw premiestelsel ontwikkeld en welke vorm zal dat desgevallend aannemen ?

Een belangrijke speler op het vlak van de ondersteuning van de eigendomsverwerving is volgens mevrouw *Veerle Heeren* het VWF. Deze instelling heeft haar doelgroep de laatste jaren stelselmatig uitgebreid, in die mate zelfs dat men zich nu kan afvragen of er niet te veel instellingen zijn die zich op dezelfde doelgroep toespitsen. Welke rol ziet de minister weggelegd voor het VWF ? Zal deze instelling zich in hoofdzaak blijven toelagen op de grote gezinnen (met 3 of meer kinderen) of zal ze meer en meer een instelling worden die alle gezinnen als haar doelgroep gaat beschouwen ?

Uit de beleidsbrief blijkt dat de opbouw van sociale koopwoningen op termijn moet gebeuren met eigen middelen van de VHM en/of van de SHM's. Dit roept bij de spreker de vraag op of de huisvestingsmaatschappijen in de eigendomssector nog wel gesubsidieerde instellingen zijn en of er dan nog wel een voogdij moet worden uitgeoefend door de VHM. Dit zal betekenen dat de maatschappijen die in het verleden een verantwoordelijk beleid hebben gevoerd – en die dus over voldoende eigen middelen beschikken – verder de nodige activiteiten zullen kunnen ontplooien. Het betekent echter ook dat er in gebieden waar er geen maatschappijen met voldoende eigen middelen zijn, weinig of geen koopwoningen zullen worden gerealiseerd. De woningzoekenden zelf zullen daarvan het eerste slachtoffer zijn. Hoe zal dat voorkomen worden ? Gaan goed werkende maatschappijen hun werkgebied kunnen vergroten of komt er een operatie waarbij maatschappijen met weinig of geen eigen middelen zullen overgenomen worden door andere maatschappijen ? Is het overigens wel zo opportuun om telkens weer te verwijzen naar de eigen middelen van de VHM ? Zijn die nog wel in voldoende mate voorhanden na Domus Flandria en het zogenaamde 9-miljardprogramma ?

Uit de beleidsbrief blijkt verder dat de minister een versoepeling voorziet van de voorwaarden waarbinnen een sociale woning kan verkocht worden. De Vlaamse Wooncode hanteert op dat vlak een termijn van 15 jaar, met andere woorden een voldoende lange termijn om de desbetreffende woningen in het sociaal woningpatrimonium te houden. Toch kan er weinig bezwaar worden gemaakt wanneer een zittende huurder de door hem bewoonde sociale huurwoning wenst te kopen. Dat zou zelfs aangemoedigd kunnen worden. Men

moet echter goed weten wat men wil. Men kan niet stelselmatig verwijzen naar het geringe aandeel van het sociale huurpatrimonium in het Vlaamse woningbestand en tegelijkertijd overwegen om de sociale huurwoningen sneller te verkopen. Dan verdient het de voorkeur om meer sociale koopwoningen te realiseren. Gecombineerd met een degelijk werkend premiestelsel zouden op die manier meer mensen in staat worden gesteld om hun eigen woning te verwerven.

De heer *Herman De Loor* vindt de uitbreiding van het sociaal koopwoningpatrimonium een goede zaak. Toch is enige voorzichtigheid geboden. De spreker verwijst naar een koopwoningproject in Lokeren waarvan meer dan de helft van de appartementen niet verkocht geraakt, en dit zes jaar na de voltooiing van het appartementsgebouw. In één geval werd het volledige appartementsgebouw drie jaar na de voltooiing te koop aangeboden bij een socialehuisvestingsmaatschappij in de huursector.

De *minister* stelt dat er belangrijke bedragen in de begroting voorzien zijn voor financiële tegemoetkomingen aan particulieren, met name 1,7 miljard frank. De communicatie over die financiële tegemoetkomingen zal pas gebeuren als er een duidelijk zicht is op de weerslag die er kan zijn in de sector zelf. Men zal zich onder meer baseren op de audit, waarin het gedragsbeïnvloedend effect wordt onderzocht van de verschillende maatregelen die er vroeger en momenteel bestonden en bestaan (subsidies, premies, tussenkomsten, verzekering tegen inkomensverlies, enzovoort).

Sociale woningen in beschermde monumenten

Mevrouw *Ann De Martelaer* verwijst naar het initiatief van het herbestemmen van monumenten tot sociale koop- en huurwoningen. Dergelijke projecten zullen allicht een grotere investering vragen. Zullen er speciale voorwaarden gecreëerd worden met betrekking tot het verkopen van dergelijke sociale woningen?

De heer *Mark Van der Poorten* vraagt of het onderbrengen van sociale woningen in monumenten praktisch wel haalbaar is. Inzake huisvesting en monumentenzorg lopen diverse subsidiekanalen door elkaar. De vraag stelt zich dan welke overheidsdienst voor welke subsidie zorgt. Zijn de SHM's wel een goede partner om het cultuurpatrimonium te saneren? Volgens de spreker zal dat soms wel en soms niet kunnen. Welke monumenten zijn er trouwens geschikt om er sociale woningen in onder te brengen? Hoe staan de diensten van Monumenten en Landschappen eigenlijk tegen-

over dit idee? Restauratie is overigens een zeer specifieke activiteit die bovendien vrij duur is. Vanuit rendabiliteitsoverwegingen kan men zich dan afvragen of dit wel haalbaar is voor de SHM's.

De *minister* verklaart dat het de bedoeling is om monumenten die vandaag moeilijk een herbestemming vinden via de sociale huisvesting een herbestemming te geven. Het moet dan wel gaan om zinvolle projecten, bijvoorbeeld monumenten die in de kernen gelegen zijn. Men kan de verschillende subsidiestromen laten samenkomen waardoor het voor de betrokken eigenaar interessant wordt om mee te werken. Aan de SHM's werd gevraagd om binnen hun werkgebied naar mogelijke projecten te zoeken. Het is wel duidelijk dat niet alle beschermde monumenten zich tot sociale huisvesting lenen. De diensten van Monumenten en Landschappen staan positief tegenover het idee. Zij krijgen nu de mogelijkheid om een volledig dossier voor te bereiden. Eén van de concrete maatregelen die kan worden getroffen, is dat men de SHM's hetzelfde statuut zou geven als een openbaar bestuur in de restauratiesector. Dit betekent dan dat men van een 80% subsidiëring kan gebruikmaken.

Private huurmarkt

Mevrouw *Veerle Heeren* blijft zich verzetten tegen een veralgemeend stelsel van huursubsidies. Een dergelijk stelsel zal uiteindelijk uitmonden in een subsidiëring van de verhuurder, zeker als de subsidies niet leiden tot een kwalitatieve verbetering van de woning.

Mevrouw Heeren stelt vast dat de activiteiten van de sociale verhuurkantoren (SVK) steeds belangrijker worden. Het aantal erkende en gesubsidieerde verhuurkantoren heeft de neiging om toe te nemen. De uitbouw van een SVK-werking is evenwel niet gratis. Wat is de kostprijs van de SVK-werking per verhuurde woning? Waarom wordt de SVK-werking niet volledig ondergebracht bij de SHM's? Het zijn tenslotte de SHM's die als eerste in aanraking komen met mensen die om een of andere reden niet in een sociale huurwoning terecht kunnen. Zij zijn dan ook het best geplaatst om de taak van 'verhuurbemiddeling' op zich te nemen (mits zij daar de nodige middelen voor ontvangen).

Ten slotte merkt mevrouw Heeren op dat door de sterke stijging van de grondprijzen een belangrijk deel van de vroegere 'zelfbouwers' zich nu noodgedwongen richt tot de sector van de eigendomsverwerving. Daardoor zullen de wachtlijsten en de wachttijden bij de koopmaatschappijen even lang worden als die bij de huurmaatschappijen.

Mevrouw *Ann De Martelaer* vraagt verduidelijking in verband met de huursubsidies. Zullen die gekoppeld worden aan projecten van SVK's, aan conformiteitsattesten of zullen ze vrijblijvend worden toegekend? De spreker stelt vast dat huursubsidies worden toegekend aan gezinnen die een ongeschikte woning verlaten voor een meer geschikte woning. Wat gebeurt er dan met die verlaten ongeschikte woning? Komen er dan andere huurders in? In welke mate wordt die problematiek beleidsmatig opgevolgd?

De heer *Herman De Loor* pleit voor de verdere structurele uitbreiding van de financiële mogelijkheden van de SVK's. Per 1 oktober 2000 waren er in Vlaanderen 29 SVK's erkend. Daarvan zijn er slechts 14 gesubsidieerd. Waarom wordt er een onderscheid gemaakt tussen erkende en gesubsidieerde SVK's?

De heer *Francis Vermeiren* verwijst naar de hoge personeelskost bij de SVK's. De VLD-fractie heeft in het verleden al meermaals op dat probleem gewezen. De spreker heeft in principe niets tegen de SVK's, maar wel tegen het feit dat de beschikbare middelen vooral ingezet worden om personeelskosten te dragen en minder voor de mensen voor wie men werkt. Men moet in deze ook oog hebben voor de lange termijn. Zolang men over goedwerkende OCMW's beschikt – wat vandaag het geval is – moet men uiterst voorzichtig zijn met het oprichten van dergelijke nieuwe instanties die een eigen leven gaan leiden. Een en ander leidt immers tot dubbel gebruik. Meer algemeen moet men de structuren vereenvoudigen om aldus de beperkte beschikbare kredieten beter te benutten.

Met betrekking tot de huursubsidies wil de spreker vooral de positieve aspecten benadrukken. Tegenstanders van huursubsidies menen dat die de huurprijzen zullen opdrijven. Men moet echter ook rekening houden met de mogelijkheden die de huursubsidies kunnen creëren, met name het aanbieden van positieve impulsen.

De *minister* is van oordeel dat de SVK's de verdienste hebben dat zij een bestaande problematiek hebben blootgelegd. Wel zijn de SVK's momenteel een marginaal gegeven, aangezien zij slechts 2000 woningen op een totaal van 2,2 miljoen woningen beheren. De beheerskosten zijn hoog in verhouding tot het relatief klein aantal woningen. De *minister* suggereert dat de SHM's nieuwe stijl, die een diensten- en informatiecentrum voor de burger moeten worden, de huidige taken van de SVK's zouden overnemen. Op die manier zou men ook heel Vlaanderen kunnen bestrijken. De *minister*

stelt dat de SVK's eigenlijk nog in een experimentele fase zitten. Zij zullen verder de kans krijgen om zich waar te maken, maar volgend jaar zal er een evaluatie worden gemaakt. Dan moet er beslist worden of men de weg van de SVK's verder zal bewandelen en of zij veralgemeend moeten worden over heel Vlaanderen. Er bestaat dan wel het gevaar van overlapping met wat er al voorhanden is bij de SHM's en bij de gemeenten. De andere mogelijkheid is een integratie van de SVK-werking in de gemeente of in de SHM's. Belangrijk is wel dat de bewoners kunnen participeren in de raden van bestuur van de SHM's.

Mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* beaamt dat de SVK-werking vrij duur uitvalt. Toch hebben zij het grote voordeel dat zij snel kunnen inspelen op acute situaties, bijvoorbeeld om mensen te helpen die plots zonder inkomsten vallen. Die mensen kunnen zich eigenlijk niet wenden tot de SHM's omdat zij niet op de wachtlijsten zijn ingeschreven en men ook de volgorde op die lijsten moet respecteren. Op dat ogenblik kunnen de SVK's een echt menselijke rol vervullen en een snelle oplossing bieden.

De *minister* antwoordt dat de SHM's onder meer dankzij het nieuwe sociaal huurbesluit een nieuwe start kunnen nemen. De vraag die zich stelt is of men de SVK's verder moet laten groeien als men reeds beschikt over een uitgebreid sociaal apparaat (gemeente en OCMW, SHM's) met een specifieke knowhow. De SHM's hebben vandaag al de mogelijkheid om via een leefbaarheidsplan of via eigen reglementering in specifieke gevallen afwijkingen op de algemene regels toe te staan. Sommige SHM's passen dit reeds toe, maar dat gebeurt nog veel te weinig.

Volgens mevrouw *Anny De Maght-Aelbrecht* zijn ook woonwinkels heel belangrijk. Als in elke gemeente of stad een loket woonwinkel totstandkomt dat verplicht moet samenwerken met andere huisvestingsactoren, dan zal dat positieve resultaten hebben voor de bevolking. Momenteel kunnen die woonwinkels al op vrijwillige basis samenwerken met de SHM's. In Aalst is er één SHM die niet wil meewerken. Van de andere SHM's actief op het grondgebied van Aalst krijgt het stadsbestuur alle essentiële informatie en kan het geheel van het aanbod voor de bevolking geordend worden. De spreker vindt het belangrijk dat de bevolking terecht kan bij één loket waar alle essentiële informatie over wonen en huren aanwezig is en waar er desgevallend kan worden doorverwezen naar de SHM's. Ten aanzien van de SHM's zou er dan wel een verplichting moeten worden opgelegd dat zij

moeten samenwerken met de gemeentelijke diensten.

De heer *Francis Vermeiren* merkt op dat de personeelskost vandaag van de SVK's voor elke verhuurde woning 35.500 frank bedraagt. Daar moeten nog eens de werkingskosten worden bij gerekend. Dit lijkt de spreker niet langer houdbaar. Men zou de werking en het personeel van de SVK's moeten integreren in het grotere geheel van het OCMW. Daar is immers de nodige terrein- en dossierkennis aanwezig, men kent er de betrokkenen en hun problemen en men weet tot wie men zich voor hulp moet wenden. De VLD-fractie wil het OCMW zien evolueren tot een welzijnshuis waar men met alle mogelijke problemen terecht kan, inclusief de problemen die nu te maken hebben met het actieterrein van de SVK's. De spreker steunt dus de denkpiste van de minister betreffende de integratie van de SVK's. Een bijkomend voordeel daarvan is dat de beschikbare middelen gegroepeerd worden.

Mevrouw *Veerle Heeren* stelt dat het niet tot de opdrachten van het OCMW behoort om zich op de private huisvestingsmarkt te begeven. Om die leemte op te vullen, zijn de SVK's in het verleden opgericht. In feite hebben de SHM's toen de boot gemist. Zij zijn op dat vlak nalatig geweest, maar het is ook zo dat zij niet echt gestimuleerd zijn geweest vanuit de voogdijoverheid om het gat in de markt te vullen.

De *minister* verklaart dat de SVK's het momenteel heel moeilijk hebben om eigendommen te verwerven en te renoveren. Dan moet men overwegen om hun werking als een apart luik in te brengen in de SHM's, waar men over voldoende kritische massa en schaalvoordelen beschikt voor zowel de harde (het verwerven en renoveren) als de zachte aanpak (het omgaan met de sociale problematiek). De minister erkent dat veel SHM's – niet allemaal – het sociaal omgaan met hun klanten hebben verwaarloosd.

Mevrouw *Veerle Heeren* is van oordeel dat er de laatste jaren bij een aantal SHM's op dat vlak toch een ommekeer ten goede is waar te nemen.

De heer *Mark Van der Poorten* beaamt de stelling dat de SVK's in het verleden werden opgericht omdat de SHM's onvoldoende actief en agressief konden bewegen op de private markt. De SHM's moeten ook allerlei procedures volgen, schattingsverslagen opstellen en zich houden aan de regels van de rendabiliteit. Daardoor konden de SHM's onvoldoende inspelen op bepaalde noden waar-

voor dan de SVK's zijn opgericht. Stel dat een SHM een leegstaand pand kan verwerven in een verkrotte buurt in een stedelijk gebied. Om daar een rendabel inbreidingsgericht project op te starten, moet die SHM echter 4 of 5 van dergelijke panden kunnen verwerven. Het verworven pand blijft dan noodgedwongen gedurende jaren onaan-geroerd. De spreker stelt dat men de SHM's zoveel regelgeving heeft opgelegd dat het hen onmogelijk wordt gemaakt om actief op de private markt op te treden. Daarom heeft men zijn toevlucht gezocht tot de SVK's.

De heer Van der Poorten wijst erop dat er momenteel bestuursakkoorden worden afgesloten in de gemeenten. Daarin worden soms afspraken gemaakt om nieuwe SVK's in de gemeenten op te richten. Hoe staat de minister tegenover die nieuw op te richten SVK's ? Maken die kans om op te starten en op termijn eventueel nog erkend te worden ?

De *minister* antwoordt dat een SVK een jaar actief moet zijn vooraleer die op subsidies kan rekenen. Dat verklaart het verschil tussen de erkende en gesubsidieerde SVK's. In de regio's waar dat zinvol is, kunnen er nog SVK's worden opgericht. Er zijn voldoende middelen aanwezig om dat te ondersteunen. Het is wel mogelijk dat na verloop van tijd wordt beslist dat de dienstverlening van de SVK's via de SHM's nieuwe stijl moet verlopen. Er is echter geen probleem dat die dienstverlening intussen al ontwikkeld wordt.

Sociaal huurbesluit

De heer *Herman De Loor* merkt op dat het nieuw sociaal huurbesluit op 1 januari 2001 van kracht wordt. Daarin zijn ook bepalingen opgenomen over hoe de huisvestingsmaatschappij haar bewoners zal informeren en betrekken bij de eigen werking. De spreker juicht dit toe want inspraak leidt tot klanttevredenheid. Heel wat SHM's vrezen echter inkomsten te verliezen door het nieuwe besluit. Men raamt het verlies op 9 à 15%. Minder inkomsten leidt ook tot minder mogelijkheden om tot verwerving, bouw of renovatie over te gaan. Kan de minister dit bevestigen of voorziet hij maatregelen om het verlies te compenseren ?

De heer *Francis Vermeiren* is verheugd te kunnen vaststellen dat in het nieuwe sociaal huurbesluit een oplossing werd gevonden voor problemen van bejaarden en gehandicapten die hun woning verlaten voor een sociale woning, een bejaardentehuis of een serviceflat. Die beschikken dan over een termijn van een jaar om hun dossier te regulariseren.

De spreker meent dat die procedure om sociale redenen ook kan uitgebreid worden tot andere categorieën. Daarbij kan men denken aan gezinnen die in moeilijkheden komen door een sterfgeval, verlies van werk, ziekte, een echtscheiding of een faling. Het gaat met andere woorden vaak om schrijnende gevallen die echter geen beroep kunnen doen op de sociale huisvesting, bijvoorbeeld omdat ze nog in procedures verwickeld zijn of omdat hun huis nog niet werd afbetaald. Veel van die mensen moeten dan bij het OCMW gaan aankloppen.

Mevrouw *Hilde De Lobel* stelt dat het voor de hierboven geciteerde ouderen en gehandicapten toch wel een ernstige drempel betekent om van eigenaar een sociale huurder te worden. Zij vraagt of men geen ruiloperatie zou kunnen overwegen van de eigen woning naar een kleinere koopwoning of eventueel een serviceflat of aankoop op lijfrente.

De *minister* vindt dit een goede formule. De lijfrente- en de BEVAK-formule wordt alleszins in aanmerking genomen. Iemand die een woning koopt, kan dan met de opbrengst een soort woonrecht verwerven in de sociale huisvesting of in serviceflats die door de overheid worden gebouwd.

Ten aanzien van de stelling dat de SHM's inkomsten zullen verliezen, merkt de minister op dat de SHM's via hun reglementering zelf de kans zullen krijgen om bijsturingen te doen. Men kan onmogelijk vanuit Brussel de problematiek van de inkomens en de huurdersbestanden opvolgen. Daarom zal men de SHM's meer verantwoordelijkheid geven om daar waar nodig bij te sturen. Zij zullen dan ook kunnen afstappen van het automatisme van de huidige reglementering en een eigen reglement kunnen opmaken waarin er keuzes kunnen worden gemaakt wat het toelaten van huurders betreft. Op die manier zal men een sociale mix kunnen nastreven. Naast gezinnen met vervangingsinkomens kan men dan doelbewust gezinnen toelaten met een inkomen uit arbeid, jongere gezinnen, enzovoort. Wat inkomsten en de huurprijzen betreft, zullen de SHM's dus lichtjes kunnen bijsturen.

Mevrouw *Ann De Martelaer* vraagt welke garanties er dan nog zijn dat de doelgroep voor de sociale huisvesting bereikt wordt. Zullen er dan nog normen worden opgelegd aan de SHM's ?

De *minister* antwoordt dat het leefbaarheidsplan door de administratie moet worden goedgekeurd. Er zullen geen normen worden opgelegd want de te rigide toepassing van dezelfde normen over geheel Vlaanderen heeft geleid tot het samenbrengen

van marginale en sociale problemen in de sociale huisvesting. Men moet ervoor zorgen dat er in de sociale woonwijken ook mensen wonen met kinderen, die gaan werken, enzovoort. Er moet daar een gezonde sociale mix totstandkomen. In het kader van de bewonersparticipatie is het ook belangrijk dat daaraan mensen kunnen deelnemen die maatschappelijk iets meer weerbaarheid hebben opgebouwd.

Mevrouw *Veerle Heeren* suggereert dat het nieuwe sociaal huurbesluit in de commissie zou worden toegelicht.

De *minister* verklaart zich hiertoe bereid.

Doelgroepenbeleid

De heer *Dirk De Cock* merkt op dat er in het verleden een werkgroep werd opgericht om oplossingen uit te werken voor de problematiek van de permanente campingbewoning. Hij suggereert dat er ook een werkgroep zou worden opgericht om in samenwerking met gemeenten en OCMW's ideeën te ontwikkelen met betrekking tot serviceflats en alternatieve woonvormen voor bejaarden.

De *minister* beaamt dat er op initiatief van de minister van Welzijn een werkgroep werd opgestart ingevolge de saneringsoperatie met betrekking tot de permanente campingbewoning. In het kader van het sociaal huurbesluit werd aan de permanente campingbewoners voorrang verleend met het oog op een sociale woning. Er werd de minister door burgemeesters gesignaleerd dat de plaats van campingbewoners die de camping verlaten wordt ingenomen door anderen. Hier moeten de burgemeesters dringend optreden, zoniet wordt dat de weg om prioritair in aanmerking te komen voor een sociale woning.

Wat de serviceflats betreft, meldt de minister dat die problematiek wordt onderzocht in samenwerking met de minister van Welzijn. Vandaag kunnen er daarover nog geen resultaten worden voorgelegd. Als men de sectoren welzijn en huisvesting bij elkaar brengt, moet het wel mogelijk zijn om vernieuwende projecten te ontwikkelen.

Wetenschappelijk onderzoek

Verwijzend naar de hoorzittingen in het kader van het voorstel van resolutie betreffende de behoefte aan betaalbare bouwgronden en woningen, merkt mevrouw *Ann De Martelaer* op dat er nood is aan meer wetenschappelijk onderzoek om het huisves-

tingsbeleid beter te onderbouwen. Zij vraagt dat de minister zou inspelen op die nood.

De *minister* antwoordt dat er momenteel een onderzoek lopende is naar het woningenbestand, de huurders, de kandidaten op de wachtlijsten en de doelgroepen. De resultaten daarvan zullen in de loop van volgend jaar beschikbaar zijn.

Inventaris van leegstand en verkrotting

De heer *Mark Van der Poorten* vraagt of alle gemeenten hieraan meewerken en of men zal optreden tegenover de gemeenten die dat niet doen. Hij wijst erop dat heel wat gemeenten bereidwillig meewerken met dit initiatief, maar dat er ook sprake is van achterstallige trekkingsrechten. Verder stelt hij dat de gemeenten waar de leegstandsheffing werd ingevoerd daarvoor politiek zeker niet beloond werden bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen. Als die gemeenten dan nog moeten wachten op hun trekkingsrechten, is het logisch dat die overwegen om af te haken.

De *minister* antwoordt dat het tijdig doorstorten van trekkingsrechten valt onder de verantwoordelijkheid van ABAFIM en de minister van Financiën. Hij is wel bereid om de commissieleden gedetailleerde informatie per gemeente te bezorgen inzake de leegstandsinventaris en -heffing.

Vlabinvest

Mevrouw *Hilde De Lobel* vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot het aangekondigde decretaal initiatief inzake Vlabinvest.

De *minister* antwoordt dat hij pas recent een beslissing heeft genomen over het decretaal initiatief inzake Vlabinvest. Hij is alleszins verontrust over de traagheid waarmee Vlabinvest momenteel vordert. Men moet van Vlabinvest een veel slagkrachtiger instrument maken. Een omschakeling naar een NV van publiek recht moet hieraan tegemoetkomen.

Recht van voorkoop

Mevrouw *Veerle Heeren* vraagt naar de positieve of negatieve ervaringen met dit beleidsinstrument. Zij

heeft de indruk dat het recht van voorkoop aanvankelijk weinig succes had. Intussen is echter het budget verhoogd en zijn ook de prijzen gestegen. Maken de SHM's goed gebruik van dit beleidsinstrument ?

De *minister* stelt dat het hier gaat om een heel recent beleidsinstrument. Het is dan ook normaal dat het recht van voorkoop nog niet op kruissnelheid aangewend wordt. Het begint pas nu bij de gemeenten en de SHM's door te dringen dat ze met het recht van voorkoop over een sterk instrument beschikken. In het eerste jaar werd er inderdaad weinig gebruik van gemaakt. Bij sommigen rees dan ook de vraag of de administratieve en andere formaliteiten wel in verhouding stonden tot de voordelen die men er uit kon putten. De minister heeft de indruk dat er recent een gunstiger evolutie is. De administratie zal nog eind dit jaar een evaluatie voorleggen over het gebruik van het recht van voorkoop. Overigens is in het besluit van de Vlaamse regering van 25 juli 2000 opgenomen dat men in de woonvernieuwings- en woningbouwgebieden die van een dubbele subsidiëring kunnen genieten ook aanspraak kan maken op een extra impuls inzake het recht van voorkoop. De eerste aanvragen in dat kader zijn reeds binnen. Een echte evaluatie van het recht van voorkoop zal daarom pas binnen een tweetal jaren worden verricht.

De heer *Francis Vermeiren* merkt op dat in het regeerakkoord een evaluatie van het recht van voorkoop wordt aangekondigd voor het einde van dit jaar.

Arrest van de Raad van State

Mevrouw *Veerle Heeren* verwijst naar het arrest van de Raad van State waarin een beslissing van de vorige minister van Huisvesting, de heer Bert Anciaux, met betrekking tot het lidmaatschap van de Raad van Bestuur van de VHM, wordt vernietigd. Dit arrest kan echter verdergaande gevolgen hebben, bijvoorbeeld wat de afschaffing van de tegemoetkoming in de hypothecaire leningslast betreft. Sommige mensen kunnen zich daardoor benadeeld voelen en een procedure voor de Raad van State opstarten.

III. Indicatieve stemmingen

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 (bevoegdheden van minister Sauwens – Huisvesting) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

Herman DE LOOR

De voorzitter,

Jan PENRIS
